

**Formularul pentru prezentarea soluțiilor de rezolvare
a problemelor semnalate de publicul interesat
pentru proiectul „Creșterea ponderii producției de energie electrică din surse regenerabile prin finalizarea lucrărilor și asigurarea monitorizării
permanente a impactului asupra mediului la Complexul hidrotehnic și energetic Cerna-Motru-Tismana, Etapa a II-a”,**

Titularul proiectului prezintă soluții de rezolvare a problemelor semnalate de public, folosind formularul prezentat mai jos.

Nr. crt.	Numele și prenumele membrilor publicului interesat	Nr. de identificare în formularul prevăzut în anexa nr. 5.N	Opiniile/comentariile/observațiile formulate	Soluția de rezolvare propusă de titularul proiectului
Observații asupra Raportului privind impactul asupra mediului pentru finalizarea CHE Cerna-Motru-Tismana primite anterior dezbaterii publice din data de 29 aprilie 2025				
1	CEE Bankwatch Network		Perioada de consultare nu este rezonabilă, având în vedere volumul de documente care trebuie analizate. Prin urmare, solicităm o prelungire de cel puțin încă 30 de zile. Cu toate acestea, vom include mai jos principalele noastre observații.	Perioada de consultare a fost stabilită conform reglementărilor în vigoare și a oferit un cadru optim pentru studierea de către publicul interesat a documentației supusă dezbaterii publice și pentru formularea de observații/comentarii astfel: - În data de 11.03.2025 MMAP a publicat pentru consultare cele trei studii elaborate pentru proiect, respectiv RIM, EA și SEICA, prin postare pe site-ul MMAP și al titularului. Au fost identificate o serie de asociații (ONG-uri) care au drept scop protecția mediului și acestea au fost informate prin email asupra publicării studiilor. În termenul de 10 zile stabilit pentru înaintarea de solicitări pentru organizarea de dezbateri publice, o (1) asociație a solicitat organizarea unei dezbateri publice.

				- În completarea anunțului din 11.03.2025, publicul a fost informat în data de 7 aprilie 2025 asupra datei și locului de desfășurare a dezbaterii publice - 29 aprilie 2025, prin postarea pe site-ul MMAP, site-ul SPEEH Hidroelectrică, prin publicarea anunțului în România Liberă precum și prin email-urile transmise către publicul interesat de către MMAP. Prin urmare, s-a asigurat o perioadă de consultare a documentelor de 48 de zile calendaristice.
2			Scopul principal al proiectului CHE Cerna–Motru–Tismana Etapa a II-a, așa cum este menționat chiar de titular în documentația depusă (pag. 8–9), „<i>suplimentarea debitelor de apă pe râul Jiu în vederea satisfacerii nevoilor de apă ale folosințelor, în special a termocentralelor Rovinari, Turceni și Craiova – Ișalnița</i>”. O astfel de justificare este nu doar învechită, ci complet ruptă de realitățile actuale ale sectorului energetic din România.	Complexul hidrotehnic și energetic Cerna-Motru-Tismana, a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1611/20.12.1974. La momentul aprobării, principalul rol al amenajării era suplimentarea debitelor de apă pe râul Jiu pentru satisfacerea folosințelor de apă, în special a termocentralelor iar producția de energie avea rolul secundar. Agentul termic produs de termocentralele Rovinari, Turceni și Craiova – Ișalnița este aburul, care se produce din apă indiferent de combustibilul utilizat. Decarbonarea sistemului energetic se referă la utilizarea unor combustibili din a căror ardere rezultă emisii mai mici de gaze cu efect de seră, în special CO₂. Aceasta implică renunțarea la utilizarea combustibililor fosili, în speță a cărbunilor și trecerea termocentralelor pe consum de gaze naturale. Nu înseamnă neapărat că aceste unități de producere a energiei termice se închid. Agentul termic, în speță aburul, se produce tot din apă. Indiferent de tipul combustibilului utilizat, aceste termocentrale trebuie să fie în continuare alimentate cu apă, pentru a produce agentul termic introdus în sistemul de termoficare din localitățile aferente. În contextul proiectului supus reglementării, probabil că rolul principal al amenajării de a furniza apa necesară

				termocentralelor din zonă a fost substituit cu cel care rezidă din considerente de punere în siguranță a barajului. Realizarea schemei de amenajare AHE Cerna - Motru - Tismana a fost aprobată în două etape, și anume: • Complex hidrotehnic și energetic Cerna - Motru - Tismana etapa I", format din treapta de cădere Motru care cuprinde următoarele uvraje: ➤ Acumularea Valea lui Iovan ➤ Aducțiunea Motru - acumularea Cerna ➤ Derivația Cerna – Motru ➤ Centrala hidroelectrică Motru ➤ Acumularea Valea Mare (Motru) ➤ Partea amonte a derivației Motru – Tismana, sector Motru – Pocruia • Obiectivul de investiție "Complex hidrotehnic și energetic Cerna - Motru - Tismana etapa a II-a prevăzut cu trei trepte de cădere: ➤ Căderea Clocotiș ➤ Căderea Tismana subteran ➤ Căderea Tismana aval Prin actul de aprobare, acumularea Vâja urma să îndeplinească următoarele funcțiuni: a) volum util de apă acumulată pentru diferite folosințe complexe (alimentarea cu apă și irigații): $V_u = 28,5$ mil. mc; b) producția de energie electrică în centrala pe derivație CHE Clocotiș; c) protecția avalului contra inundațiilor (râul are un caracter supertorențial, cu viituri frecvente producătoare de pagube, ultimele în anii 1970, 1975, 1999 și 2004); Treapta de cădere Tismana Subteran a fost finalizată. La celelalte 2 trepte de cădere mai sunt următoarele lucrări de executat, care fac obiectul prezentului proiect:
--	--	--	--	--

				- La treapta de cădere CLOCOTIȘ - ridicarea nivelului normal de retenție (NNR) în lacul de acumulare Vâja. - La treapta de cădere Tismana Aval: Regularizare râu Tismana Cu toate acestea, SPEEH Hidroelectrică SA a agreeat, ca urmare a studiilor de mediu și a studiului de impact asupra corpurilor de apă, să finalizeze obiectul de investiție „baraj Vâja” prin punerea în siguranță la cota intermediară NNR 569 mdM, cotă la care, în prezent, barajul este deja construit.
		În prezent, capacitatea real disponibilă a acestor termocentrale este limitată: de exemplu, Unitatea 5 de la Rovinari și Unitatea 5 de la Turceni sunt inactive, cu putere disponibilă zero (Transelectrica – Situația capacităților disponibile SEN la data de 01.02.2025, p. 1.) Alte unități, precum Rovinari 4 și 6, Turceni 4, precum și Craiova 1 și 2, mai funcționează, dar la o capacitate sub nivelul istoric, în timp ce centrala de la Ișalnița (Unitatea 7) rămâne operațională, însă este inclusă în planurile de restructurare și conversie ale Complexului Energetic Oltenia. Acest plan, aprobat de Comisia Europeană, prevede eliminarea treptată a producției pe cărbune până în 2032 și înlocuirea acestora cu surse mai puțin poluante. În același timp, România s-a angajat ferm, prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Planul Național Integrat Energie – Schimbări Climatice (PNIESC) și Planurile Teritoriale pentru Tranziție Justă, să elimine treptat cărbunele din mixul energetic și să sprijine dezvoltarea accelerată a surselor regenerabile. În anul 2024, energia produsă din cărbune a fost în scădere (15,7 TWh), în timp ce producția din fotovoltaic a crescut cu peste 57%, confirmând direcția ireversibilă de tranziție energetică. A investi în infrastructură hidrotehnică de amploare pentru a alimenta termocentrale care deja nu mai funcționează sau sunt	Rolul principal al amenajării hidroenergetice aprobate încă din anul 1974, atunci când termocentralele funcționau la întreaga lor capacitate, cu combustibili fosili – cărbuni extrași din bazinul carbonifer al Văii Jiului, era acela de a furniza apa necesară producerii agentului termic pentru sistemele de termoficare din localitățile deservite. În condițiile în care termocentralele la care faceți referire se închid definitiv, sau temporar (în vederea rețehnologizărilor necesare pentru trecerea pe combustibili din a căror ardere rezultă emisii reduse de gaze cu efect de seră), probabil că rolul principal al amenajării de a furniza apa acestor unități energetice a fost minimizat. Nu trebuie să scăpăm însă din vedere faptul că indiferent de tipul combustibilului utilizat, aburul se produce tot din apă. Astfel că, alimentarea cu apă a acestor entități este necesară în continuare. Din analiza autorizațiilor integrate de mediu emise de autoritățile competente pentru aceste termocentrale a rezultat că alimentarea cu apă tehnologică se asigură din râul Jiu și sunt necesare debite semnificative, după cum urmează: pentru termocentrala Turceni este necesar un debit orar maxim de cel puțin 12.600 mc/h echivalent cu 3,5 mc/s	

			programate pentru închidere echivalează cu alocarea inutilă a unor resurse publice semnificative pentru o țintă care dispare. Mai mult, astfel de investiții sunt în contradicție cu angajamentele României privind decarbonizarea și tranziția energetică și pot afecta negativ accesul la fonduri europene destinate tranziției verzi. Acest lucru face ca scopul proiectului, în forma în care este prezentat, să fie complet lipsit de actualitate și să contravină obiectivelor de mediu, sustenabilitate și eficiență economică asumate de România la nivel european. Prin urmare, solicităm reevaluarea completă a scopului și justificării proiectului în cadrul RIM și a documentației aferente și o actualizare a obiectivelor acestuia în acord cu realitățile actuale și cu direcția clară de tranziție energetică. Proiectul nu poate continua cu scopul declarat actual, întrucât acesta se bazează pe o ipoteză falsă, contrazisă de date și de politica energetică națională.	• pentru termocentrala Rovinari este necesar un debit de 64 mc/s • pentru termocentrala Ișalnița este necesar un debit de 39 mc/s Rezultă un debit total de 106,5 mc/s. În prezent, investiția în infrastructura hidrotehnică nu se realizează cu scopul principal de a alimenta termocentrale „care deja nu mai funcționează sau sunt programate pentru închidere”, ci pentru a pune în siguranță un baraj existent, care trebuie să susțină forța apei și în caz de viituri. Centrala de la Clocotiș funcționează la nivelul minim de exploatare – NNR în lacul Vâja 546,00 mdM; cu toate că are o putere instalată de 10 MW, datorită neterminării lucrărilor de la barajul Vâja puterea disponibilă în CHE Clocotiș este de numai 4,5 MW. Acesta este scopul principal al creșterii NNR în lacul de acumulare Vâja – asigurarea funcționării centralei Clocotiș la parametrii proiectați și punerea în siguranță a barajului Vâja. <u>La CHE Clocotiș, energia medie multianuală produsă de 7,94 GWh/an, față de 20 GWh/an estimată la proiect, este în principal consecința funcționării barajului Vâja la un nivel NNR = 546,0 mdM față de nivelul proiectat NNR = 600,0 mdM, respectiv un volum de lac de 1,59 mil. m³ față de 29,39 mil. m³. Acest fapt conduce atât la reducerea căderii cu 45% față de valoarea de proiect cât și la diminuarea debitului uzinat în CHE Clocotiș.</u> Cota actuală a coronamentului barajului Vâja, pusă în funcțiune, este 549 mdM. Cota finală a coronamentului barajului (conform studiului de fezabilitate inițial) este 604 mdM.
--	--	--	---	--

				Cota coronamentului barajului pentru funcționarea în condiții de siguranță este de NNR 572 mdM, (cotă la care barajul este deja construit) NNR actual – 546 mdM NNR după implementarea proiectului – 569 mdM. Având în vedere că înălțarea barajului până la cota finală de proiect presupunea un impact semnificativ asupra corpurilor de apă (prin schimbarea încadrării corpurilor de apă) și că există o opțiune mai bună din punct de vedere al protecției mediului, s-a luat în considerare opțiunea recomandată în SEICA de punere în siguranță a barajului la cota intermediară NNR 569 mdM, cotă la care, în prezent, barajul este deja construit, care asigură: *Funcționarea în condiții de siguranță a barajului existent *Creșterea capacității de producție a energiei hidroelectrice în CHE Clocotiș *Un impact nesemnificativ asupra factorilor de mediu. Nu în ultimul rând, punerea în siguranță a barajului Vâja contribuie la apărarea localităților din aval în situația unor viituri. Deci, proiectul nu se implementează cu scopul principal de a alimenta cu apă „termocentralele care deja nu mai funcționează sau sunt programate pentru închidere”. În contextul actualei crize energetice este imperios necesar ca proiectele demarate în urmă cu mai mulți ani să fie finalizate. Tensiunile internaționale actuale în urma invadării Ucrainei de către Rusia, contextul geopolitic general și prețurile foarte construite la energie au exacerbat necesitatea de a accelera finalizarea lucrărilor la obiectivul de investiții Cerna Motru Tismana. Același PNIESC pe care îl invocați, aprobat prin HG nr. 1076/2021, prevede pe lângă „eliminarea treptată a centralelor pe cărbune până în 2030”, și „realizarea unor proiecte strategice
--	--	--	--	---

				ale Hidroelectrica (modernizări, re tehnologizări, respectiv finalizarea principalelor obiective de investiții aflate în execuție) vor contribui, de asemenea, la înlocuirea capacităților poluante.” Proiectul supus reglementării din punct de vedere al protecției mediului este unul dintre acele proiecte strategice la care se referă PNIESC. Astel, proiectul NU este complet lipsit de actualitate și nici nu contravine obiectivelor de mediu, sustenabilitate și eficiență economică asumate de România la nivel european. Dezvoltarea sectorului energetic este parte a procesului de dezvoltare a României. Aducem în atenție și prevederile art. 3, alin. (1) ale Regulamentului UE nr. 2577/2022 de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile, aplicabile, respectiv: „Planificarea, construcția și exploatarea centralelor și instalațiilor de producere a energiei din surse regenerabile...sunt considerate a fi de interes public superior și a fi în serviciul sănătății și siguranței publice... .”
3		1	De asemenea, solicităm ca titularul proiectului să prezinte: -date actualizate și oficiale privind funcționarea reală a termocentralelor respective; -să justifice necesitatea suplimentării debitului de apă în raport cu consumul actual/proiectat de apă al acestor centrale; -să includă în RIM o analiză a coerenței proiectului cu angajamentele climatice și de tranziție energetică ale României -să ofere o alternativă realistă și adaptată contextului post-cărbune, având în vedere noile direcții strategice	Nu deținem date oficiale actualizate privind funcționarea termocentralelor Rovinari, Turceni, Craiova – Ișalnița. Necesitatea suplimentării debitului de apă a fost explicat în cadrul răspunsului de la punctul 2. Scopul principal al barajului Vâja este asigurarea funcționării centralei hidroelectrice Clocotiș la parametrii proiectați și nicidecum suplimentarea debitelor de apă pentru termocentralele din zonă, condiție care a fost deja îndeplinită prin punerea în funcțiune a etapei I a proiectului. Punerea în siguranță a barajului Vâja contribuie la apărarea localităților din aval în caz de viituri. Nu în ultimul rând, prin proiect se propune și repararea următoarelor accese: ✓ Drum baraj Clocotiș - baraj Vâja L = 3,9 km. (A km 1- A km 4+900)

				✓ Drum mal stâng lac Vâja până la Cabană L = 1,1 km (A km 4+900- A km 6+200) ✓ Drum acces CHE Clocotiș L = 0,6 km. (B km 0 - B km 0+600) ✓ Drum acces CVGF baraj Vâja L = 1,1 km. (B km 0+700 - B km 1+800) ✓ Drum acces coronament baraj Vaja cota 572mdM L = 0,9 km.(C km 0+350 – H km0+900)
4		1	Temeiul juridic pentru acest raport și descrierea în prezent a proiectului propus trebuie clarificate de la început, prezentând în mod clar modificările semnificative față de planul propus inițial. În prezent, abia la pag. 121 devine clar că varianta cu o înălțime a crestei de 275 m și fără regularizarea a 16 km din râul Tismana este cea care este de fapt planificată.	În partea introductivă a RIM a fost prezentat proiectul așa cum a fost aprobat el încă din anul 1974. Restricționarea impusă de declararea sitului Natura 2000 ROSAC0129 Nordul Gorjului de Vest, în anul 2007, după demararea investiției care viza Amenajarea hidroenergetică Cerna Motru Tismana, a condus la propunerea alternativei de implementare a proiectului care constă în punerea în siguranță a barajului la cota NNR de 569 mdM, cotă la care barajul este deja construit. Astfel, nu înțelegem de unde a rezultat o înălțime a crestei barajului de 275 m, la care vă referiți.
5		1	Într-un context climatic tot mai instabil, hidroenergia își pierde predictibilitatea și fiabilitatea. Schimbările climatice (secete frecvente, creșterea variabilității hidrologice) afectează grav capacitatea de producție a hidrocentralelor, transformând acest tip de energie într-o opțiune din ce în ce mai nesigură. • Raportul de impact nu oferă o analiză realistă și actualizată a disponibilității resursei de apă, nici nu prezintă estimări privind variațiile de debit în condiții climatice viitoare. • În lipsa acestor date esențiale, considerăm că evaluarea beneficiilor energetice este incompletă și poate induce în eroare cu privire la sustenabilitatea investiției.	Raportul privind impactul asupra mediului respectă prevederile Legii nr. 292/2018. În cadrul subcapitolului 1.3.1. Flux tehnologic se prezintă informații cu privire la debitele uzinate/deversate, cote zilnice în acumulări, energie anuală produsă la CHE Clocotiș, CHE Tismana, CHE Tismana aval. Totodată, în subcapitolul 1.3.2 sunt prevăzute informații cu privire la valorile debitelor medii lunare în secțiunea de calcul (inclusiv calculul de atenuare a viiturilor pentru lacul de acumulare) – barajul Vâja în regim natural de scurgere, debite medii lunare, multianuale în regim natural și amenajat în secțiunea amenajării, debite medii lunare pe șir de ani în regim natural și amenajat în secțiunea stației hidrometrice cea mai apropiată de secțiunea de calcul, debite medii și volume medii

				pentru anul ploios, normal, secetos în secțiunea amenajării, debite de calcul și verificare în regim natural și amenajat corespunzător clasei și categoriei de importanță, debite medii cu diferite probabilități de depășire în regim natural și amenajat etc.
6		1	Lipsa tratării riscului de secetă și a efectelor reale asupra comunităților locale. În urma deplasărilor pe teren și a discuțiilor directe cu locuitorii din comuna Peștișani, am constatat că în anul 2024 mai multe gospodării s-au confruntat cu secarea completă a fântânilor, iar debitul apei din zonă era extrem de scăzut, fiind foarte scăzut și în continuare. Localnicilor nu li s-a asigurat debitul de servitute, ceea ce reprezintă o încălcare gravă a dreptului privind accesul la apă. Autoritățile, în răspunsurile transmise în urma sesizărilor depuse de localnicii din Peștișani, GJ, au motivat această situație prin seceta accentuată. Avem la dispoziție fotografii de la fața locului și documente oficiale (inclusiv răspunsuri de la Garda de Mediu și Apele Române), pe care le putem pune la dispoziția autorităților de mediu, dacă sunt solicitate, care confirmă seceta accentuată. Cu toate acestea, raportul de evaluare a impactului asupra mediului nu include nicio evaluare a riscurilor asociate secetei și nu propune măsuri de prevenire, atenuare sau compensare pentru comunitățile afectate. Lipsa acestor prevederi arată o neglijare a realităților din teren și ridică serioase semne de întrebare asupra capacității proiectului de a coexista cu nevoile populației locale și cu limitele ecosistemului.	Nu există o legătură directă între debitul captat de râul Bistrița, corp de apă de suprafață, și nivelul apei din fântâni, cu alimentare din pânza freatică. În cadrul cap. 2. DESCRIEREA ALTERNATIVELOR REALIZABILE sunt descrise detaliat alternativele studiate (inclusiv cu ce implică alternativa zero cu lucrări de dezafectare și aducerea terenului la starea inițială), iar în cadrul cap. 9. REZUMAT NETEHNIC AL INFORMAȚIILOR FURNIZATE LA PUNCTELE PRECEDENTE se menționează: Având în vedere cele două studii specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” – finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA. După cum se poate observa din această afirmație și din descrierea lucrărilor pentru alternativa 4, în cadrul proiectului se vor realiza doar lucrări de punere în siguranță în zona barajului Vâja, această alternativă fiind aleasă deoarece este singura în care se poate asigura un impact rezidual nesemnificativ asupra tuturor factorilor de mediu (inclusiv apă și biodiversitate). De asemenea, informațiile sunt tratate în subcapitolului <i>Expunerea proiectului la schimbările climatice</i>.

7		1	Solicităm completarea studiului cu un plan de gestionare a resurselor de apă în situații de secetă și cu garanții privind respectarea debitului de servitute pentru comunitățile locale.	Respectarea debitului de servitute va fi o condiție obligatorie de îndeplinit pentru titularul proiectului, impusă prin legislație, recomandată în RIM și preluată în acordul de mediu. În context, apreciem că nu sunt necesare garanții pentru o cerință impusă prin actele normative. Nerespectarea debitului de servitute va fi sancționată de către entitățile cu atribuții de control. Mai mult, există un Regulament de exploatare a amenajării hidrotehnice în care se specifică modul de exploatare a acumulării care trebuie respectat funcție de cele 3 regimuri hidrologice.
8		1	RIM însuși nu pare să știe dacă să trateze Faza I ca un proiect separat sau nu și, prin urmare, omite complet să discute impactul cumulat al acesteia cu Faza II. RIM trebuie să includă o analiză integrată a efectelor cumulative generate de întregul complex hidroenergetic Cerna-Motru-Tismana. Cu toate acestea, acesta neglijează să facă acest lucru, susținând că "[...] nu au fost identificate proiecte care să genereze efecte cumulative și care să se suprapună în ceea ce privește execuția cu restul lucrărilor care urmează să fie executate în cadrul proiectului [...]" (p.388). Această abordare este contrară cerințelor prevăzute de Art. 5 alin. (1) și Anexa IV, punctul 5 lit. e) din Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, care solicită în mod explicit identificarea și evaluarea efectelor cumulative cu alte proiecte existente sau aprobate. Etapă I și Etapa II nu pot fi considerate entități separate, deoarece formează un întreg interdependent din punct de vedere tehnologic, hidrologic și funcțional. Prin urmare, este discutabil dacă Etapa I poate fi considerată un „alt” proiect, însă, dacă este prezentată ca atare în scopul derulării unui proces de evaluare a impactului asupra mediului (RIM), atunci trebuie să	În cadrul RIM se menționează: <i>„Analiza impactului cumulativ a fost realizată din două puncte de vedere, pe de o parte din punct de vedere al lucrărilor deja realizate din cadrul proiectului iar pe de altă parte din punct de vedere al proiectelor/activităților din zona de implementare a lucrărilor. Trebuie menționat că lucrările aferente complexului hidrotehnic și energetic Cerna-MotruTismana etapa a II-a au fost aprobate prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1611/20.12.1974, astfel că în analiza impactului cumulativ asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar ne vom raporta la lucrările realizate pe suprafața ariilor începând cu anul desemnării acestora.”</i> Precizăm încă o dată că la momentul desemnării Sitului Natura 2000 ROSCI0129 Nordul Gorjului de Vest barajul Vâja era construit, astfel că studiile de desemnare a sitului au luat în calcul această lucrare existentă. Totodată, concluzia RIM este că: <i>Având în vedere cele două studii specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și</i>

			fie luată în considerare ca atare și în cadrul evaluării impactului cumulat. Solicităm completarea RIM cu o evaluare cumulativă reală, coerentă și completă, care să includă Etapa I și Etapa II – în acord cu cerințele legale europene. Aceasta trebuie să includă: • impactul cumulat asupra corpurilor de apă (inclusiv în contextul schimbărilor climatice și ale perioadelor de secetă); • evaluarea afectării conectivității hidrologice și ecologice a râurilor implicate; • efectele combinate asupra habitatelor și speciilor acvatice protejate; Până la includerea acestei analize, considerăm că RIM-ul nu este conform cu obligațiile prevăzute în Directiva 2011/92/UE și, prin urmare, nu poate sta la baza unei decizii informate și legale privind emiterea acordului de mediu.	<i>aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” – finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA.</i> După cum se poate observa din această afirmație și din descrierea lucrărilor pentru alternativa 4, în cadrul proiectului se vor realiza doar lucrări de punere în siguranță în zona barajului Vâja.
9		1	Lipsa analizei reale a alternativelor. Conform Directivei 2011/92/UE, art. 5(1) și Anexa IV, punctul 2, RIM trebuie să includă o analiză a alternativelor rezonabile, inclusiv a opțiunii „zero” (fără proiect), cu o justificare clară a variantei alese.	În cadrul cap. 2. DESCRIEREA ALTERNATIVELOR REALIZABILE sunt descrise detaliat alternativele studiate (inclusiv cu ce implică alternativa zero cu lucrări de dezafectare și aducerea terenului la starea inițială), iar în cadrul cap. 9. REZUMAT NETEHNIC AL INFORMAȚIILOR FURNIZATE LA PUNCTELE PRECEDENTE se menționează: <i>Având în vedere cele două studii specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” –finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA.</i>

				După cum se poate observa din această afirmație și din descrierea lucrărilor pentru alternativa 4, în cadrul proiectului se vor realiza doar lucrări de punere în siguranță în zona barajului Vâja. Pentru o înțelegere mai facilă prezentăm alternativele propuse de cele 3 studii: • în studiul de evaluare adecvată s-a propus implementarea proiectului conform alternativei 2 care presupune înălțarea barajului Vâja până la cota finală 604 mdM, conform SF, fără regularizarea pe râul Tismana; • în studiul de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă s-a propus implementarea proiectului conform alternativei 3 care presupune punerea în siguranță a barajului Vâja la cota 572 mdM (la care barajul este deja realizat) și regularizare pe râul Tismana pe un sector în lungime de cca 2 km între pod rutier DN67 Tg Jiu Baia de Aramă și Pod Godinești; • În RIM, ca urmare a impactului semnificativ asupra obiectivelor de conservare a speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat situl Natura 2000 ROSCI0129 Nordul Gorjului de Vest, indus de lucrările de regularizare pe râul Tismana s-a propus Alternativa 4 care presupune punerea în siguranță a barajului Vâja la cota la care este deja realizat barajul, fără regularizarea pe râul Tismana. Această alternativă a fost aleasă întrucât este singura în care se poate asigura un impact rezidual nesemnificativ asupra tuturor factorilor de mediu (inclusiv apă și biodiversitate).
10		1	Alternativa „zero” – adică necontinuarea proiectului – este tratată în mod superficial și este practic respinsă din start, pe considerente strict inginerești: difficultatea și costul demolării lucrărilor deja executate. Nu este analizat impactul comparativ al abandonului față de continuare, nu sunt luate în calcul	În cadrul cap. 2. DESCRIEREA ALTERNATIVELOR REALIZABILE sunt descrise detaliat alternativele studiate (inclusiv cu ce implică alternativa zero cu lucrări de dezafectare și aducerea terenului la starea inițială), iar în cadrul cap. 9. REZUMAT NETEHNIC AL INFORMAȚIILOR FURNIZATE LA PUNCTELE PRECEDENTE se menționează: <i>Având în vedere cele două studii</i>

			beneficiile ecologice ale renaturării sau refacerii sitului și nici măsurile compensatorii posibile.	<i>specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” – finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA. După cum se poate observa din această afirmație și din descrierea lucrărilor pentru alternativa 4, în cadrul proiectului se vor realiza doar lucrări de punere în siguranță în zona barajului Vâja, această alternativă fiind aleasă deoarece este singura în care se poate asigura un impact rezidual nesemnificativ asupra tuturor factorilor de mediu (inclusiv apă și biodiversitate).</i>
11		1	Etapa a II-a – fără justificare actualizată - RIM-ul nu explică de ce Etapa a II-a este necesară în 2025. Proiectul este tratat ca o continuare firească a Etapei I (aprobată în anii '70), dar: - Nu există o analiză a funcționalității Etapei I: câtă energie s-a produs, ce randamente s-au obținut, dacă se respectă debitele de servitute etc.; - Nu este demonstrată necesitatea energetică actuală a Etapei a II-a, în contextul în care termocentralele pentru care se făcea suplimentarea debitului (Rovinari, Turceni, Ișalnița) se limitează. - Nu se corelează Etapa a II-a cu tranziția energetică sau Planul Național Integrat pentru Energie și Schimbări Climatice (PNIESC).	În cadrul cap. 9. REZUMAT NETEHNIC AL INFORMAȚIILOR FURNIZATE LA PUNCTELE PRECEDENTE (din RIM) se menționează: <i>Având în vedere cele două studii specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” – finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA. După cum se poate observa din această afirmație și din descrierea lucrărilor pentru alternativa 4, în cadrul proiectului se vor realiza doar</i>

				lucrări de punere în siguranță în zona barajului Vâja, această alternativă fiind aleasă deoarece este singura în care se poate asigura un impact rezidual nesemnificativ asupra tuturor factorilor de mediu (inclusiv apă și biodiversitate).
			În lipsa acestor clarificări, Etapa a II-a este prezentată ca inevitabilă, fără să fie analizată ca alternativă în sine, deși presupune investiții și impacturi majore.	Alternativa de realizare a proiectului rezultată din cele 3 studii specifice (EA, SEICA și RIM) conține doar lucrări de punere în siguranță a barajului Vâja, fiind singura în care se poate asigura un impact rezidual nesemnificativ asupra tuturor factorilor de mediu (inclusiv apă și biodiversitate).
12		1	Nu se analizează alternative non-hidroelectrice, precum investiții în parcuri fotovoltaice sau eoliene în județul Gorj, care au potențial construit pentru ambele surse conform PNIESC.	Piața energiei din surse regenerabile arată că afluxul de energie eoliană sau fotovoltaică este atunci când cererea este satisfăcută iar energia hidro este cea care acoperă momentele în care regenerabilele intermitente nu au capacitate. Pentru echivalarea între sursele eolian/fotovoltaic și hidro trebuie atașată o capacitate de stocare de circa 2 MWh stocaj/1 MW instalat. Pentru un parc fotovoltaic/eolian de o capacitate echivalentă cu cea a centralei Clocotiș, de 10 MW ar fi necesară o capacitate de stocare de 20 MW. În plus, trebuie avut în vedere că pentru un parc fotovoltaic de aceeași putere vor fi ocupate minim 10 ha de teren agricol în comparație cu hidro care nu ocupă terenuri cu potențial agricol. Amintim și prevederile Regulamentului (UE) 2024/223 de modificare a Regulamentului (UE) 2022/2577 de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile care menționează la art. 3a: <i>(2) Atunci când se evaluează dacă nu există soluții alternative satisfăcătoare la un proiect de infrastructură de rețea care este necesar pentru integrarea energiei din surse regenerabile în sistemul energetic în sensul articolului 6 alineatul (4) și al articolului 16 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE, al articolului 4 alineatul (7) din Directiva 2000/60/CE și al</i>

				articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2009/147/CE, această condiție poate fi considerată îndeplinită dacă nu există soluții alternative satisfăcătoare care să permită atingerea aceluiși obiectiv al proiectului în cauză, în același interval de timp sau într-un interval de timp similar și fără a genera costuri semnificativ mai mari”. Prin punerea în siguranță a barajului deja construit, la cota NNR 569 mdM, se obține o îmbunătățire a randamentului turbinei din centrala hidroelectrică Clocotiș și o creștere a producției de energie de 5,70 GWh/an, cu lucrări obligatorii de realizat pentru funcționarea în condiții de siguranță a barajului și a acumulării. În acest caz, costurile pentru punerea în siguranță a barajului Vâja, cu aport de energie în centrala Clocotiș sunt semnificativ mai mici comparativ cu costurile necesare pentru a pune în funcțiune un parc fotovoltaic de o capacitate echivalentă cu cea generată în centrala Clocotiș. Mai mult, nu trebuie să uităm recenta criză energetică din Spania care a condus la blackout. Spania s-a bazat în proporție de peste 70% pe energia produsă de soare cu toate că au fost emise avertismente repetate din cauza problemelor de stabilitate pe care le creează în sistemul electric. Sistemul electric are nevoie de tensiune stabilă. Experții explică faptul că este necesar „<i>un flux electric stabil, pe care doar tehnologiile care produc electricitate prin turbine îl pot furniza</i>”, adică centralele hidroelectrice, nucleare și cele cu ciclu combinat (gaz). Pana de curent din Spania a scos în evidență riscurile unei dependențe excesive de energia solară La momentul producerii penei de curent centralele fotovoltaice funcționau la capacitate maximă, iar hidrocentralele nu au fost solicitate. Fără tehnologii de „fermitate” (adică surse stabile),
--	--	--	--	---

				tensiunea a devenit mai fluctuantă și mai vulnerabilă ca niciodată și s-a produs incidentul.
13		1	Nu se menționează clar câtă energie se va putea produce și nu se face nicio corelare între această energie și costurile financiare, de mediu sau sociale ale proiectului.	Așa cum s-a menționat la punctul 2, SPEEH Hidroelectrică SA a agreat, ca urmare a studiilor de mediu și a studiului de impact asupra corpurilor de apă, să finalizeze obiectul de investiție „baraj Vâja” prin punerea în siguranță la cota intermediară NNR 569 mdM, cotă la care, în prezent, barajul este deja construit. Punerea în siguranță a barajului deja construit, la cota NNR 569 mdM, va continua să aducă beneficii importante comunităților din aval: *crearea de noi locuri de muncă *dezvoltarea zonei prin îmbunătățirea infrastructurii de acces la toate obiectivele hidroenergetice, *Alimentarea cu apă a localităților din aval. Barajul Clocotiș, cu aport de apă din barajul Vâja a suplinat în anii secetoși cantitatea de apă necesară pentru alimentarea cu apă potabilă a localităților din aval. *Protecția populației prin atenuarea undelor de viitură – prin punerea în siguranță la cota NNR 569 mdM, cota la care barajul este deja construit și umplerea lacului la acest NNR, volumul lacului va ajunge la o capacitate de stocare mai mare cu cca 7 mil mc față de situația existentă.
14		1	Nu există: un calcul de tip €/MWh care să arate eficiența investiției, o comparație cu alte opțiuni energetice, și o analiză a timpului de recuperare a investiției din perspectiva energiei livrate și a beneficiilor reale.	Pe lângă cele menționate la pct.12 privind „alte opțiuni energetice”, reiterăm faptul că în cadrul proiectului se vor realiza doar lucrări de punere în siguranță a barajului Vâja (baraj existent) care trebuie să susțină forța apei și în caz de viituri. Odată cu punerea în siguranță a barajului deja construit, pe lângă beneficiile reale prezentate la pct.13, se obține o îmbunătățire a randamentului turbinei din centrala hidroelectrică Clocotiș și o creștere a producției de energie de 5,70 GWh/an.

15		1	Documentația depusă pentru proiectul CHE Cerna–Motru–Tismana Etapa II este una complexă, care acoperă multiple zone geografice, componente hidrotehnice (baraje, derivații, centrale, lacuri de acumulare) și elemente ingineresti detaliate. Cu toate acestea, limbajul utilizat în RIM este excesiv de tehnic, iar structura documentelor îngreunează semnificativ accesul publicului larg la informații esențiale, cum ar fi capacitatea instalată și producția de energie electrică care ar fi adăugate prin Etapa II. Conform art. 5(1) și Anexa IV punctul 9 din Directiva EIA, rezumatul netehnic trebuie să fie clar, concis și accesibil pentru publicul nespecializat. În cazul acestui proiect: Rezumatul netehnic este superficial și menține un limbaj greoi, fără explicații pe înțelesul cetățenilor obișnuiți;	Atât EA cât și RIM au fost elaborate ținându-se cont de detaliile și structurile prevăzute în: - Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1682/2023 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar - Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare Totodată, informațiile prezentate în cele două studii sunt informații științifice (care așa cum s-a menționat și în întrebare: „este una complexă, care acoperă multiple zone geografice, componente hidrotehnice (baraje, derivații, centrale, lacuri de acumulare) și elemente ingineresti detaliate”) care necesită un grad de cunoaștere a legislației/terminologiei pentru a fi analizate. Totodată, în cadrul RIM în rezumatul netehnic s-a procedat la o abordare mai simplistă pentru a fi înțeleasă de oricine dorește să analizeze proiectul.
16		1	În contextul tranziției energetice și a eliminării cărbunelui până în 2032, este foarte puțin probabil ca o amenajare al cărei scop principal este alimentarea cu apă pentru termocentrale pe cărbune să mai funcționeze 50 de ani. Solicităm o reanaliză a duratei de viață estimată și corelarea cu politicile naționale climatice și de restructurare energetică.	Așa cum am răspuns și la întrebările anterioare principalul scop al proiectului supus reglementării este punerea în siguranță a barajului Vâja și creșterea capacității de produce a energiei electrice în CHE Clocotiș. Punând în siguranță barajul Vâja, la cota la care este deja construit, NNR 569 mdM, se obține o îmbunătățire a randamentului turbinei din centrala hidroelectrică Clocotiș și o creștere a producției de energie cu 5,70 GWh/an, cu lucrări obligatorii de realizat pentru funcționarea în condiții de siguranță a barajului și a acumulării.
17		1	RIM-ul nu include un plan detaliat de refacere ecologică sau un cadru pentru evaluarea impactului în cazul	Atât EA cât și RIM au fost elaborate ținându-se cont de detaliile și structurile prevăzute în:

			închiderii/abandonării lucrărilor. În schimb, se face trimitere la viitoare documente și decizii. Aceasta nu respectă principiul „precauției” și nici cerințele Directivei EIA privind prezentarea unui plan de dezafectare în faza de autorizare.	- Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1682/2023 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar - Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare În cadrul cap. 2. DESCRIEREA ALTERNATIVELOR REALIZABILE (din RIM) sunt descrise detaliat alternativele studiate (inclusiv cu ce implică alternativa zero cu lucrări de dezafectare și aducerea terenului la starea inițială), astfel se poate observa că alternativa de abandonare a lucrărilor și dezafectare (demolare) a acestora poate genera impact negativ semnificativ asupra mediului.
18		1	În RIM, valorile debitelor pentru secțiunea Barajului Vâja sunt obținute prin extrapolare de la alte stații hidrometrice (Telești), utilizând coeficienți K. Nu sunt menționate înregistrări directe sau stații de măsurare active în acel punct. Această abordare reduce semnificativ acuratețea analizei, mai ales în contextul secetelor prelungite și al evaluării respectării debitului de servitute. Evaluarea hidrologică a fost realizată în lipsa unei monitorizări directe a resurselor de apă, ceea ce contravine cerințelor Directivei EIA privind utilizarea de date relevante, actuale și verificabile.	Datele incluse în Raportul privind impactul asupra mediului au fost preluate din Studiul pentru determinarea și calcularea debitului ecologic $Q_{ecologic}$ în aval de secțiunea barată - AHE sector de râu Bistrița/Barajul Vâja – elaborat de INHGA.
19		1	Solicităm instalarea unei stații hidrometrice dedicate în zona Barajului Vâja și completarea evaluării cu o analiză hidrologică calibrată pe date din teren.	Debitul afluent în secțiunea barajului Vâja este calculat corect, fiind luat în calcul bilanțul de debite în acumularea Vâja. Constructiv, barajul este prevăzut cu o instalație de vane prin care se livrează debitul de servitute. În context, apreciem că nu sunt necesare garanții pentru o cerință impusă prin actele normative.

				Respectarea debitului de servitute va fi o condiție obligatorie de îndeplinit, ca și până acum, pentru titularul proiectului, impusă prin legislație, recomandată în RIM și preluată în acordul de mediu. Nerespectarea debitului de servitute va fi sancționată de către entitățile cu atribuții de control.
20		1	Deși RIM-ul oferă o serie de valori statistice istorice privind debitele (inclusiv pentru ani secetoși), acestea sunt prezentate descriptiv, fără a fi corelate cu implicațiile practice: Nu este analizat dacă la un debit de 0,7 m³/s centralele mai pot funcționa; Nu este estimat cât timp pe an se depășește pragul de funcționare minimă; Nu există scenarii climatice viitoare – este folosită doar seria 1991 – 2020, fără proiecții privind secetele prelungite sau reducerea precipitațiilor; Nu este analizat conflictul de utilizare între nevoia de apă pentru populație și pentru producerea energiei. Este, așadar, o prezentare statică, care nu respectă cerințele Directivei EIA privind analiza efectelor probabile și scenariile alternative, în special în contextul schimbărilor climatice și riscurilor asupra resurselor vitale.	Raportul privind impactul asupra mediului respectă prevederile Legii nr. 292/2018. În cadrul subcapitolului 1.3.1. <i>Flux tehnologic</i> se informează cu privire la debitele uzinate/deversate, cote zilnice în acumulări, energie anuală produsă la CHE Clocotiș, CHE Tismana, CHE Tismana aval. Totodată, în subcapitolul 1.3.2 sunt prevăzute informații cu privire la valorile debitelor medii lunare în secțiunea de calcul (inclusiv calculul de atenuare a viiturilor pentru lacul de acumulare) – barajul Vâja în regim natural de scurgere, debite medii lunare, multianuale în regim natural și amenajat în secțiunea amenajării, debite medii lunare pe șir de ani în regim natural și amenajat în secțiunea stației hidrometrice cea mai apropiată de secțiunea de calcul, debite medii și volume medii pentru anul ploios, normal, secetos în secțiunea amenajării, debite de calcul și verificare în regim natural și amenajat corespunzător clasei și categoriei de importanță, debite medii cu diferite probabilități de depășire în regim natural și amenajat etc.
21		1	Această justificare este incompletă și problematică: Vegetația este descrisă ca fiind „spontană”, dar are caracteristici de pădure matură (30–40 de ani), cu specii autohtone (fag, paltin, brad, salcie, mestecăn).	Terenurile ocupate de construcția barajului Vâja au fost scoase din fond forestier și defrișate (defrișări până la cota coronamentului, 604,00 mdM - Decret de expropriere cu scoatere din fond forestier și defrișare nr. 227/1975), astfel că ele nu mai fac parte din fondul forestier național. Având în vedere vârsta exemplarelor de arbori din zonă (30 - 40 de ani) și diametrul acestora sub 20 cm (sub 10 cm la unele specii), vegetația crescută spontan în zona amplasamentului se află în

				faza de dezvoltare de prăjiniș (cel mult păriș), nicidecum în faza de pădure matură. (Curs de Silvicultură - partea I, Prof.dr.M.Sc.ing. Norocel-Valeriu Nicolescu, Facultatea de Silvicultură și Exploatare Forestiere Brașov).
22		1	Se afirmă că nu este habitat Natura 2000, dar acest lucru nu exclude valoarea ecologică reală și contribuția la stabilizarea solului, retenția de carbon, microclimat și biodiversitate locală.	În RIM se menționează că: <i>Așa cum se poate observa din figura de mai sus, habitatele Natura 2000 cartate în zona proiectului sunt exclusiv în afara oglinzii lacului de la cota de 604 mdM, deoarece vegetația forestieră din cuveta lacului este una crescută spontan, rezultată cel mai probabil în urma defrișării vegetației naturale de aici și nefinalizării lucrărilor la cota proiectată a lacului. Această vegetație are o vârstă de aproximativ 30-40 de ani, diametre cuprinse între 4-16 (18 cm) și este alcătuită în special din: Salix caprea (salcie căprească), Betula pendula (mesteacăn), Fagus sylvatica (fag), Acer pseudoplatanus (paltin de munte), Populus tremula (plop tremurător), Picea abies (molid) și Abies alba (brad). Având în vedere că această vegetație forestieră nu este una compactă și nu formează asociații vegetale cu specii de ierburi caracteristice, nu poate fi încadrată în niciun habitat Natura 2000 (suprafața respectivă nefiind nici fond forestier), astfel că tăierea ei (curățarea cuvetei lacului) nu va conduce la pierdere de habitat Natura 2000.</i> Destinația terenurilor defrișate este de amenajare hidroenergetică (baraj, stabilită la momentul defrișării și scoaterii din fondul forestier) astfel că s-au luat în analiză toate elementele precizate.
23		1	Se recunoaște că această vegetație a apărut după defrișările inițiale până la cota 604 mdM, dar nu este precizat clar dacă vor fi necesare noi tăieri pentru „curățarea cuvetei lacului”.	În RIM se menționează că: <i>Între timp, versanții s-au reîmpădurit și, de aceea, este necesară o nouă curățire a cuvetei lacului.</i> (subcap. c) Regimul terenului). Precum și: <i>La momentul actual fiind necesar doar curățarea vegetației crescute în ultimii 30 de ani în cuveta lacului (fără valoare conservativă, vegetație spontană), pe o suprafață de aproximativ 50 de ha.</i> (pct. B.

				Lucrările rămase de executat din subcap. 1.2. Caracteristicile fizice ale întregului obiectiv de investiții.
24		1	Solicităm precizarea exactă în ha/mp, a suprafețelor de vegetație ce vor fi defrișate în Etapa a II-a și realizarea unei evaluări ecologice și peisagistice a impactului defrișărilor, nu doar una administrativă	În cadrul proiectului nu se vor realiza DEFRIȘĂRI (terenurile au fost scoase din fond forestier și defrișate), ci doar tăieri de vegetație crescută spontan. A se vedea și răspunsul de la pct. 23.
25		1	Această concluzie ignoră complet efectele indirecte asupra comunităților locale: secarea fântânilor, accesul restricționat la apă, scăderea producției agricole. Lipsa integrării reclamațiilor și observațiilor de pe teren contravine obligațiilor de evaluare a impactului asupra sănătății și bunăstării populației.	Nu există o legătură directă între debitul captat de râul Bistrița, corp de apă de suprafață, și nivelul apei din fântâni, cu alimentare din pânza freatică. În cadrul cap. 2. DESCRIEREA ALTERNATIVELOR REALIZABILE sunt descrise detaliat alternativele studiate (inclusiv cu ce implică alternativa zero cu lucrări de dezafectare și aducerea terenului la starea inițială), iar în cadrul cap. 9. REZUMAT NETEHNIC AL INFORMAȚIILOR FURNIZATE LA PUNCTELE PRECEDENTE se menționează: Având în vedere cele două studii specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” – finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA. După cum se poate observa din această afirmație și din descrierea lucrărilor pentru alternativa 4, în cadrul proiectului se vor realiza doar lucrări de punere în siguranță în zona barajului Vâja, această alternativă fiind aleasă deoarece este singura în care se poate asigura un impact rezidual nesemnificativ asupra tuturor factorilor de mediu (inclusiv apă

				și biodiversitate). De asemenea, informațiile sunt tratate în subcapitolului <i>Expunerea proiectului la schimbările climatice</i> .
26		1	RIM-ul recunoaște faptul că debitul de servitute nu va putea fi asigurat în mod continuu în aval de lucrările de barare. Se face referire la un studiu intern care invocă „costuri disproporționate” și „nefzabilitate tehnică” pentru respectarea acestei obligații, dar nu este prezentată nicio derogare legală formală de la legislația în vigoare.	Debitul de servitute a fost asigurat și până acum. Lucrările de punere în siguranță nu influențează în niciun fel debitul de servitute, deoarece soluția agreată presupune punerea în siguranță a barajului la cota NNR 569 mdM, cota la care barajul este deja construit.
27		1	Conform HG nr. 1212/2006 și Anexei IV din Directiva EIA, asigurarea debitului de servitute nu este opțională. Orice derogare ar necesita o decizie formală, motivată de autoritatea competentă și completată cu măsuri compensatorii, ceea ce lipsește complet din documentație.	Respectarea debitului de servitute va fi o condiție obligatorie de îndeplinit pentru titularul proiectului, impusă prin legislație, recomandată în RIM și preluată în acordul de mediu. În context, apreciem că nu sunt necesare garanții pentru o cerință impusă prin actele normative. Nerespectarea debitului de servitute va fi sancționată de către entitățile cu atribuții de control.
28		1	Mai mult, nu se indică în mod concret ce volum de apă s-ar asigura în lunile critice și nu sunt prezentate mecanisme de monitorizare, garanții sau măsuri alternative. Solicităm completarea documentației cu: –Justificarea legală formală (dacă există) privind nerespectarea debitului de servitute; –Alternativa tehnică propusă pentru protecția ecosistemului și a nevoilor comunităților locale; –Un plan de monitorizare și alertă pentru perioadele în care debitul scade sub pragurile acceptabile.	Calculul debitului de servitute este prezentat în studiul hidrologic, parte a procedurii de obținere a acordului de mediu. Nerespectarea debitului de servitute va fi sancționată de către entitățile cu atribuții de control.
Observații asupra Studiului de Evaluare Adecvată pentru finalizarea CHE Cerna-Motru-Tismana				
29		1	Scopul principal al proiectului - suplimentarea debitului de apă pentru a satisface necesarul de apă al utilităților, în special al termocentralelor Rovinari, Turceni și Craiova - Ișalnița - nu mai are sens, în condițiile în care producția termocentralelor pe cărbune a scăzut în ultimii ani și acestea vor fi închise cel târziu în 2032. Astfel, proiectul trebuie revizuit complet pentru a corespunde realității și nevoilor de astăzi. Decizia de a exclude	A se vedea răspunsul de la punctele 2 și 3

			reglementarea râului Tismana are sens, dar nu este suficientă, deoarece întregul proiect trebuie regândit, iar evaluarea acceptabilității impactului său poate fi făcută doar pe baza realității de astăzi, nu a cerințelor de apă din sectorul energetic de acum 50 de ani.	
30		1	p.12 din studiul de evaluare adecvată susține că unele dintre elementele proiectului au suferit degradări sau nu mai pot fi realizate în forma propusă inițial, însă în descrierea proiectului nu se precizează despre ce elemente este vorba și dacă proiectul a suferit modificări semnificative ca urmare a acestora. Acest lucru este important deoarece articolul 23 din Legea 292/2018 interzice efectuarea de RIM pentru proiecte care sunt deja în construcție sau finalizate: "Articolul 23(2) Pentru proiectele prevăzute de prezenta lege este interzisă emiterea deciziei etapei de încadrare/acordului de mediu, respectiv a aprobării de dezvoltare pentru lucrări de investiții inițiate sau realizate". Numai în cazul în care au existat modificări semnificative față de proiectul inițial, în măsura în care acesta ar putea fi considerat un proiect nou, un proces de RIM ar putea fi considerat legal în conformitate cu această dispoziție.	Așa cum este precizat în descrierea lucrărilor: „<i>Lucrările de refacere suprastructura de beton constau în spargerea betonului pe zonele degradate, așternerea de agregate în infrastructură, cilindrarea lor și turnarea betonului nou pe zona afectată.</i>” și „<i>Anterior acestui proiect au fost construite 4 dintre aceste praguri, la momentul actual toate 4 fiind distruse și au fost propuse lucrări de construire a unora noi.</i>” Se poate observa că au fost luate în considerare inclusiv degradările (pentru lucrările deja realizate) din zona amplasamentului proiectului. În cadrul alternativei finale alese din cap. 9. REZUMAT NETEHNIC AL INFORMAȚIILOR FURNIZATE LA PUNCTELE PRECEDENTE din RIM se menționează: <i>Având în vedere cele două studii specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” – finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA.</i> Totodată, concluziile studiului EA precizează că: <i>În urma analizei detaliate desfășurate în cadrul studiului, se poate afirma faptul că impactul manifestat prin implementarea proiectului, în toate</i>

				fazele acestuia, asupra speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnate aria naturală protejate de interes comunitar, va fi negativ ne semnificativ pentru Alternativa „doi” – finalizarea investiției în varianta propusă în SF pentru Barajul Vâja și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, neafectând structura și funcțiile acestora., atfel că pragurile de pe R. Tismana au fost eliminate din lucrările rămase de executat deoarece generează un impact negativ semnificativ asupra speciilor de pești.
31		1	Se pare că nu a fost efectuată nicio cercetare pe teren privind păsările. Chiar dacă situl Natura 2000 ROSAC0129 nu a fost desemnat pentru păsări, cercetarea prezenței acestora ar trebui să facă parte din procedura de evaluare a impactului asupra mediului.	În cadrul cercetărilor specifice de teren a fost realizat și un studiu privind păsările în zona proiectului, care concluzionează că pe amplasamentul proiectului nu au fost identificate specii de păsări de interes comunitar, motiv pentru care nu s-a considerat că este necesar introducerea acestuia în cadrul Studiului EA.
32		1	Scopul studiului de evaluare adecvată este, în primul rând, de a evalua dacă impactul negativ asupra integrității sitului (siturilor) Natura 2000 în cauză este semnificativ și, în caz afirmativ, de a evalua dacă proiectul ar trebui să fie autorizat. Numai în cazul în care se constată că impactul nu va fi semnificativ și că proiectul poate continua, trebuie să se prevadă măsuri de atenuare a impactului. Etapa de a decide dacă proiectul poate continua a fost sărită aici. La paginile 229 - 230, se ajunge la concluzia că trebuie să se evalueze dacă proiectul are un impact negativ asupra integrității sitului Natura 2000 <i>înainte de a se lua</i> în considerare măsurile de atenuare. Acest lucru reiese clar și din secțiunea 3.2 din orientările Comisiei Europene din 2021: <i>„Pe scurt, o evaluare corespunzătoare presupune parcurgerea următorilor pași: colectarea informațiilor referitoare la proiect și la situl Natura 2000 în cauză;</i>	Atât EA cât și RIM au fost elaborate ținându-se cont de detaliile și structurile prevăzute în: - Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1682/2023 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar - Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare În cadrul Studiului EA sunt prezentate toate informațiile din această întrebare, astfel: 1.colectarea informațiilor referitoare la proiect și la situl Natura 2000 în cauză; - subcap. c) Prezentarea rezultatelor activităților de teren 2.evaluarea implicațiilor planului sau proiectului, per se sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, având în vedere

			<i>evaluarea implicațiilor planului sau proiectului, per se sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, având în vedere obiectivele de conservare ale sitului;</i> <i>stabilirea măsurii în care planul sau proiectul poate avea efecte negative asupra integrității sitului;</i> <i>luarea în considerare a măsurilor de atenuare (inclusiv a monitorizării acestora).”</i>	obiectivele de conservare ale sitului; - subcap. 13. caracteristicile PP existente, propuse sau aprobate, ce pot genera impact cumulativ cu PP care este în procedură de evaluare și care poate afecta ANPIC; subcap. a.3) Alte PP-uri cu care PP analizat poate genera impact cumulat și Tabelul nr. 31 <i>Identificarea și cuantificarea impacturilor</i> 3.stabilirea măsurii în care planul sau proiectul poate avea efecte negative asupra integrității sitului; - informații prezentate detaliat în Anexa EA și în Tabelul nr. 31 <i>Identificarea și cuantificarea impacturilor</i> 4.luarea în considerare a măsurilor de atenuare (inclusiv a monitorizării acestora). – informații prezentate în: Tabelul nr. 32 Măsurile de prevenire (P), evitare (E) și reducere (R), Tabelul nr. 34 Calendarul privind implementarea și monitorizarea măsurilor de reducere a impactului, Tabelul nr. 35 Programul de monitorizare a măsurilor, Tabelul nr. 36 Evaluarea impactului rezidual
33		1	În conformitate cu jurisprudența, evaluarea adecvată nu poate prezenta lacune și trebuie să conțină constatări și concluzii complete, precise și definitive, de natură să înlăture orice îndoială științifică rezonabilă cu privire la efectele lucrărilor propuse asupra sitului în cauză (Hotărârea din 25 iulie 2018, <i>Grace și Sweetman</i>, C-164/17, EU:C:2018:593, punctul 39 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 7 noiembrie 2018, <i>Holohan și alții</i>, C-461/17, EU:C:2018:883, punctul 49). Acest lucru este important nu numai pentru că articolul 6 alineatul (3) din Directiva privind habitatele prevede că un proiect poate continua numai dacă impactul nu afectează în mod negativ integritatea sitului (siturilor) Natura 2000 în cauză (cu excepțiile prevăzute la articolul 6 alineatul (4)), ci și pentru că, de prea multe ori, măsurile de atenuare nu sunt bine aplicate	Studiul de Evaluare Adecvată respectă reglementările legale în vigoare, analiza de impact realizându-se în conformitate cu Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1682/2023 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar și cu Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare și ținându-se cont de toate ghidurile/norme și metodologiile în materie de evaluare a impactului. Așa cum se menționează în studiul EA: <i>Evaluarea impacturilor asupra ANPIC s-a realizat pe baza obiectivelor de conservare ale acestora, stabilite de către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate și aprobate prin:</i>

			sau nu sunt eficiente, astfel încât nu se poate presupune că acestea vor funcționa automat.	• Decizia nr. 656/03.12.2021 privind aprobarea Normelor metodologice privind implementarea obiectivelor de conservare prevăzute în Anexa la Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1251/2016 privind aprobarea Planului de management și a Regulamentului sitului Natura 2000 ROSCI0129 Nordul Gorjului de Vest; • Decizia nr. 666/08.12.2021 pentru completarea Anexei la Decizia nr. 656/03.12.2021 privind aprobarea Normelor metodologice privind implementarea obiectivelor de conservare prevăzute în Anexa la Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1251/2016 privind aprobarea Planului de management și a Regulamentului sitului Natura 2000 ROSCI0129 Nordul Gorjului de Vest.
34		1	În studiul de evaluare adecvată, se concluzionează că cei 16 km de lucrări de regularizare pe râul Tismana ar trebui să fie excluși din proiect, însă în studiul SEICA pag. 113, 2 km de lucrări de regularizare sunt menționați ca făcând parte din proiect, alături de 3 km de alte lucrări de regularizare efectuate în cadrul proiectului. Aceste două studii trebuie să fie coerente între ele: dacă lucrările de regularizare sunt incluse, evaluarea adecvată nu poate pretinde că acestea sunt excluse și trebuie să evalueze în consecință impactul și implicațiile acestuia asupra întregului proiect.	Concluziile studiului EA precizează că: <i>În urma analizei detaliate desfășurate în cadrul studiului, se poate afirma faptul că impactul manifestat prin implementarea proiectului, în toate fazele acestuia, asupra speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnată aria naturală protejate de interes comunitar, va fi negativ nesemnificativ pentru Alternativa „doi” – finalizarea investiției în varianta propusă în SF pentru Barajul Vâja și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, neafectând structura și funcțiile acestora</i>, astfel că pragurile de pe R. Tismana au fost eliminate din lucrările rămase de executat deoarece generează un impact negativ semnificativ asupra speciilor de pești. Concluziile SEICA menționează că: <i>„În cadrul condițiilor cumulative aferente Art 4.7, analiza s-a realizat din prisma opțiunilor mai bune din punctul de vedere al protecției mediului, variantă identificată ca fiind tehnic și economic fezabilă și opțiune mai bună din punct de vedere al mediului fiind Varianta B execuția volumului de lucrări pentru funcționarea definitivă în siguranță la cota coronament intermediară 572,00 mdM</i>

				(569,00 NNR). În concluzie, cerința stipulată la litera d) a articolului 2.7 nu este satisfăcută, întrucât există o soluție alternativă tehnic fezabilă, capabilă să atingă obiectivele stabilite într-o manieră considerabil mai sustenabilă din punct de vedere ecologic, fără a genera costuri disproporționate. Prin urmare, justificarea aplicării derogării este nefondată, iar validarea opțiunii de 600 mdM ar fi în contradicție directă cu termenii Directivei fundamentale ale Directivei Cadru Apă.” Astfel, așa cum se poate observa ambele studii au pornit în analiză de la aceleași lucrări rămase de executat, concluzionând ce alternativă este fezabilă a fi executată în cadrul proiectului (care va genera un impact rezidual nesemnificativ), alternativa finală de realizare a lucrărilor înglobând cele două alternative din Studiul EA și SEICA.
35		1	Acest lucru este depășit și nu corespunde contextului actual. Unele unități ale centralelor electrice în cauză au fost închise, iar restul vor fi închise cel târziu până în 2032, sau probabil mult mai devreme. În unele locații, sunt planificate centrale pe gaz, dar nu în toate, iar dacă vor fi construite, este puțin probabil ca acestea să necesite mai multă apă în comparație cu situația actuală. Acest lucru ar trebui cel puțin actualizat și calculat, dar este foarte puțin probabil ca această justificare a proiectului să mai fie valabilă astăzi. În plus, "regularizarea albiei râurilor" nu este un obiectiv de proiect în sine. Albiile naturale funcționează cel mai bine, atât din punct de vedere ecologic, cât și în ceea ce privește protecția împotriva inundațiilor și calitatea apei, astfel încât regularizarea ar trebui efectuată numai atunci când există motive extraordinare de bune pentru aceasta. Având în vedere că obiectivul principal al proiectului este acum depășit, necesitatea unei astfel de regularizări nu a fost dovedită aici.	A se vedea răspunsul de la punctele 2 și 3. Precizăm că lucrările de regularizare aval de orice folosință hidroenergetică sunt impuse prin Legea Apelor. Astfel art. 34, alin. 3), menționează „Întreținerea albiei minore în aval de o lucrare de barare sau de evacuarea unei folosințe hidroenergetice revine deținătorului cu orice titlu al acelei lucrări, pe zona de influență a amenajării, ce nu poate fi mai mică de 500 m.” Concluzia EA coroborată cu măsurile din cadrul EA nu se referă la eliminarea în totalitate a regularizării, aspect care ar supune construcțiile din aval, respectiv a două poduri județene unui risc de siguranță al construcțiilor, de afectare structurală și instabilitate dar și la riscul de inundabilitate aval de structura de barare. Astfel, Studiul de Evaluare Adecvată propune ca măsură de prevenire (M15) măsuri de Reducere a fenomenului de eroziune de mal pe R.Tismana de cca 2 km.

			În mod similar cu cele de mai sus, această clasificare nu mai este relevantă, deoarece unele unități ale centralelor electrice în cauză au fost închise, iar restul vor fi închise cel târziu până în 2032. Acest lucru nu este clar - dacă durata de viață este de 50 de ani, secțiunile deja construite vor ajunge la sfârșitul duratei lor de viață mult mai devreme decât părțile care nu sunt încă construite, deci care sunt implicațiile acestui lucru pentru proiectul evaluat în acest studiu? Unele părți ale proiectului existent trebuie să fie reconstruite sau modificate în alt mod?	
36		1	De ce impactul acestei cariere nu este inclus în evaluare?	Lucrările din cadrul acestei cariere nu au fost parte din acest proiect. Beneficiarul nu are în vedere redeschiderea acestei cariere, totodată așa cum s-a menționat și în RIM resursele naturale (în acest caz piatră, balast, nisip) vor fi procurate doar din surse autorizate.
37		1	Acest lucru nu este adevărat. p. 49 afirmă că zona barajului Vâja se suprapune în întregime cu ROSAC0129 Nord-Vest Gorj; și că zona de regularizare a râului Tismana se suprapune parțial: pragurile P1, P2, P3 sunt în interiorul sitului, pragurile P4-P17 sunt în afara limitelor ariei naturale protejate. Ca un exemplu de impact, extinderea lacului de acumulare Vâja implică dispariția a încă doi kilometri din râul Bistrița Gorjeană - unde, conform studiului Natura 2000 <i>Site Proposal Based On Fish Species In Oltenia Region (Southern Romania)</i>, 1 sunt prezente următoarele specii de pești Natura 2000: <i>Barbus petenyi</i>, <i>Romanogobio uranoscopus</i>, <i>Rhodeus amarus</i> și <i>Sabanejewia aurata</i>. Aceasta implică, de asemenea, defrișarea unei mari suprafețe forestiere în ROSCI0129. Nu se poate spune că acest impact este același cu impactul actual și nu poate fi atribuit doar construcției, deoarece impactul va deveni permanent prin umplerea rezervorului și exploatarea acestuia. Astfel de impacturi în timpul exploatarei sunt, de asemenea, parțial	În cadrul Anexei la Studiul de Evaluare Adecvată (Anexa EA) a fost analizat impactul proiectului asupra fiecărui parametru și pentru fiecare specie și habitat din cadrul Obiectivelor specifice de conservare stabilite de către autoritatea responsabilă cu administrarea Sitului Natura 2000. Pentru fiecare parametru analizat au fost prezentate justificări privind posibilitatea de a fi afectat sau nu, cuantificarea impactului precum și justificări privind modul de stabilire a impactului estimat luându-se în considerare toate lucrările din cadrul proiectului (inclusiv impactul cumulat). În tabelul nr. 31 Identificarea și cuantificarea impacturilor se prezintă centralizat informațiile prezentate în Anexa la EA unde se poate observa că pentru anumite specii impactul a fost evaluat ca fiind semnificativ, motiv pentru care în Tabelul nr. 32 Măsurile de prevenire (P), evitare (E) și reducere (R) a impactului au fost propuse măsuri de reducere a impactului, astfel încât impactul rezidual să rămână nesemnificativ. În studiul EA se afirmă: <i>Așa cum se poate</i>

			recunoscute în tabelul 32 Măsuri de prevenire (P), evitare (E) și reducere (R) a impactului.	<i>observa în tabelul de mai sus, nu au fost identificate măsuri pentru a reduce impactul semnificativ cauzat de introducerea pe R. Tismana a unui nr. de 17 fragmentări longitudinale și laterale, astfel că implementarea acestor lucrări, respectiv lucrările de regularizare pe R. Tismana, vor conduce la generarea unui impact negativ semnificativ asupra speciei de interes comunitar Barbus balcanicus. Măsurile de de fragmentare pentru praguri sunt în general propunerea unor scări de pești sau canale de bypass, însă datorită numărului foarte mare de praguri, aceste măsuri nu sunt viabile nici din punct de vedere tehnic, nici din punct de vedere ecologic, totodată lungimea foarte mare de curs de râu afectat (16,8 km, din care 1,5 km în interiorul Sitului Natura 2000) nu permite propunerea unor astfel de măsuri de reducere a impactului. Prin urmare, în etapa soluțiilor alternative vom propune finalizarea proiectului fără lucrările de regularizare pe R. Tismana, astfel în etapa soluțiilor alternative s-a renunțat la lucrările de pe cursul R. Tismana astfel impactul rezidual fiind nesemnificativ pentru restul lucrărilor.</i>
38		1	Această secțiune trebuie să includă o analiză a impactului cumulativ cu secțiunile deja construite ale complexului Cerna - Motru - Tismana, în măsura în care este posibil pe baza a ceea ce se știe despre zonă înainte de implementarea proiectului. De exemplu, ar trebui să fie posibilă estimarea aproximativă a impactului fragmentării râului de către baraje prin extrapolare pe baza speciilor încă prezente. De asemenea, cariera menționată mai sus ar trebui să fie inclusă.	<i>În studiul EA se menționează: În cadrul studiului de evaluare adecvată s-au identificat și evaluat toate formele de impact ale proiectului susceptibile să afecteze semnificativ ANPIC, astfel: 1. direct, indirect, secundar; 2. cumulativ; Analiza impactului cumulativ a fost realizat din două puncte de vedere, pe de o parte din punct de vedere al lucrărilor deja realizate din cadrul proiectului iar pe de altă parte din punct de vedere al proiectelor/activităților din zona de implementare a lucrărilor. Trebuie menționat că lucrările aferente complexului hidrotehnic și energetic Cerna-MotruTismana etapa a II-a au fost aprobate prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1611/20.12.1974, astfel că în analiza impactului cumulativ asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar ne vom raporta la lucrările realizate pe suprafața ariilor începând cu anul desemnării</i>

				acestora. Referitor la restul elementelor ce au putut genera impact asupra elementelor de interes conservativ la momentul realizării lucrărilor (respectiv: creșterea nivelului de zgomot, generarea de deșeuri, poluarea cu praf), s-a constatat că efectul acestora a fost, cel mai probabil, doar pe perioada de realizare a lucrărilor, astfel că la momentul actual nu au fost observate fenomene de uscare a arboretelor (generate de emisiile de praf) și totodată au fost observate mai multe specii de interes comunitar în zona amplasamentului, astfel că se poate afirma că impactul lucrărilor a fost unul punctual și de scurtă durată. Mai mult decât atât evaluarea implicațiilor planului sau proiectului, per se sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, având în vedere obiectivele de conservare ale sitului a fost realizată și în subcap. 13. caracteristicile PP existente, propuse sau aprobate, ce pot genera impact cumulativ cu PP care este în procedură de evaluare și care poate afecta ANPIC; subcap. a.3) Alte PP-uri cu care PP analizat poate genera impact cumulat și Tabelul nr. 31 Identificarea și cuantificarea impacturilor.
39		1	Informațiile despre <i>Ursus arctos</i> (Urs) lipsesc din tabel.	Informații despre această specie se regăsesc atât în subcap. c) Prezentarea rezultatelor activităților de teren, pct. D. Mamifere, altele decât vidra, precum și în Anexa la EA (analiza impactului asupra Obiectivelor Specifice de conservare) precum și în tabelele: Tabelul nr. 31 Identificarea și cuantificarea impacturilor, Tabelul nr. 32 Măsurile de prevenire (P), evitare (E) și reducere (R), Tabelul nr. 34 Calendarul privind implementarea și monitorizarea măsurilor de reducere a impactului, Tabelul nr. 35 Programul de monitorizare a măsurilor, Tabelul nr. 36 Evaluarea impactului rezidual și Tabelul nr. 39 Concluziile evaluării adecvate.

40		1	Trebuie să se precizeze cât de lungă a fost perioada de cercetare pe teren și de câte ori au avut loc vizitele. Acest lucru are un impact decisiv asupra rezultatelor. De câte ori a fost efectuată cercetarea și pentru cât timp de fiecare dată? În ce perioadă a anului a fost efectuată cercetarea privind liliecii, de câte ori și pentru cât timp? În ce perioadă a anului și cu ce frecvență au fost efectuate transecte pe drumurile forestiere din zona barajului Vâja pentru cercetarea carnivorelor mari? Trebuie să se precizeze cât de lungă a fost perioada de cercetare pe teren și de câte ori au avut loc vizitele.	În cadrul Studiului EA, subcap. c) Prezentarea rezultatelor activităților de teren se menționează: <i>“În vederea clarificării tuturor aspectelor ce țin de prezența și distribuția speciilor și habitatelor din zona de influență a proiectului, în perioada februarie 2024 – noiembrie 2024, experți pe diferite grupe taxonomice au realizat deplasări în zona amplasamentului proiectului, rezultatele activităților de teren fiind sintetizate astfel:”,</i> ulterior pentru grupele de specii se menționează perioada, spre exemplu, la <i>Lutra lutra</i> există tabel cu Perioada de inventariere.
41		1	Scopul studiului de evaluare adecvată este, în primul rând, de a evalua dacă impactul negativ asupra integrității sitului (siturilor) Natura 2000 în cauză este semnificativ și, în caz afirmativ, de a evalua dacă proiectul ar trebui să fie autorizat. Numai în cazul în care se constată că impactul nu va fi semnificativ și că proiectul poate continua, trebuie să se prevadă măsuri de atenuare a impactului. Etapa de a decide dacă proiectul poate continua a fost sărită aici. La paginile 229 - 230, se ajunge la concluzia că proiectul ar trebui să continue fără regularizarea râului Tismana, dar mai întâi trebuie să se evalueze dacă proiectul are un impact negativ asupra integrității sitului Natura 2000 înainte de a se lua în considerare măsurile de atenuare. Acest lucru reiese clar și din secțiunea 3.2 din orientările Comisiei Europene din 2021: 'Pe scurt, o evaluare corespunzătoare presupune parcurgerea următorilor pași: 1.colectarea informațiilor referitoare la proiect și la situl Natura 2000 în cauză; 2.evaluarea implicațiilor planului sau proiectului, per se sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, având în vedere obiectivele de conservare ale sitului;	Atât EA cât și RIM au fost elaborate ținându-se cont de detaliile și structurile prevăzute în: - Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1682/2023 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar - Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare În cadrul Studiului EA sunt prezentate toate informațiile din această întrebare, astfel: 1.colectarea informațiilor referitoare la proiect și la situl Natura 2000 în cauză; - subcap. c) Prezentarea rezultatelor activităților de teren 2.evaluarea implicațiilor planului sau proiectului, per se sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, având în vedere obiectivele de conservare ale sitului; - subcap. 13. caracteristicile PP existente, propuse sau aprobate, ce pot genera impact cumulativ cu PP care este în procedură de

			3.stabilirea măsurii în care planul sau proiectul poate avea efecte negative asupra integrității sitului; 4.luarea în considerare a măsurilor de atenuare (inclusiv a monitorizării acestora).	evaluare și care poate afecta ANPIC; subcap. a.3) Alte PP-uri cu care PP analizat poate genera impact cumulat și Tabelul nr. 31 Identificarea și cuantificarea impacturilor 3.stabilirea măsurii în care planul sau proiectul poate avea efecte negative asupra integrității sitului; - informații prezentate detaliat în Anexa EA și în Tabelul nr. 31 Identificarea și cuantificarea impacturilor 4.luarea în considerare a măsurilor de atenuare (inclusiv a monitorizării acestora). – informații prezentate în: Tabelul nr. 32 Măsurile de prevenire (P), evitare (E) și reducere (R), Tabelul nr. 34 Calendarul privind implementarea și monitorizarea măsurilor de reducere a impactului, Tabelul nr. 35 Programul de monitorizare a măsurilor, Tabelul nr. 36 Evaluarea impactului rezidual
42		1	În conformitate cu jurisprudența, evaluarea adecvată nu poate prezenta lacune și trebuie să conțină constatări și concluzii complete, precise și definitive, de natură să înlăture orice îndoială științifică rezonabilă cu privire la efectele lucrărilor propuse asupra sitului în cauză (Hotărârea din 25 iulie 2018, Grace și Sweetman, C-164/17, EU:C:2018:593, punctul 39 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 7 noiembrie 2018, Holohan și alții, C-461/17, EU:C:2018:883, punctul 49). Acest lucru este important nu numai pentru că articolul 6 alineatul (3) din Directiva privind habitatele prevede că un proiect poate continua numai dacă impactul nu afectează în mod negativ integritatea sitului (siturilor) Natura 2000 în cauză (cu excepțiile prevăzute la articolul 6 alineatul (4)), ci și pentru că, de prea multe ori, măsurile de atenuare nu sunt bine aplicate sau nu sunt eficiente, astfel încât nu se poate presupune că acestea vor funcționa automat.	Studiul de Evaluare Adecvată respectă reglementările legale în vigoare, analiza de impact realizându-se în conformitate cu Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1682/2023 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar și cu Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, cu modificările și completările ulterioare și ținându-se cont de toate ghidurile/norme și metodologiile în materie de evaluare a impactului. Așa cum se menționează în studiul EA: <i>Evaluarea impacturilor asupra ANPIC s-a realizat pe baza obiectivelor de conservare ale acestora, stabilite de către Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate și aprobate prin:</i> • Decizia nr. 656/03.12.2021 privind aprobarea Normelor metodologice privind implementarea obiectivelor de conservare prevăzute în Anexa la Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1251/2016 privind aprobarea Planului de

				management și a Regulamentului sitului Natura 2000 ROSCI0129 Nordul Gorjului de Vest; • Decizia nr. 666/08.12.2021 pentru completarea Anexei la Decizia nr. 656/03.12.2021 privind aprobarea Normelor metodologice privind implementarea obiectivelor de conservare prevăzute în Anexa la Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1251/2016 privind aprobarea Planului de management și a Regulamentului sitului Natura 2000 ROSCI0129 Nordul Gorjului de Vest.
43		1	Această constatare clară este binevenită, însă întregul proiect, așa cum este conceput în prezent, este lipsit de justificare, deoarece a fost conceput pentru a furniza apă pentru termocentralele pe cărbune care sunt în curs de închidere. Nu numai regularizarea râului Tismana ar trebui reconsiderată, ci întregul proiect.	În cadrul cap. 9. REZUMAT NETEHNIC AL INFORMAȚIILOR FURNIZATE LA PUNCTELE PRECEDENTE (din RIM) se menționează: <i>Având în vedere cele două studii specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” –finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA. După cum se poate observa din această afirmație și din descrierea lucrărilor pentru alternativa 4, în cadrul proiectului <u>se vor realiza doar lucrări de punere în siguranță în zona barajului Vâja</u>, această alternativă fiind aleasă deoarece este singura în care se poate asigura un impact rezidual nesemnificativ asupra tuturor factorilor de mediu (inclusiv apă și biodiversitate).</i>
44		1	Soluțiile alternative oferite nu rezolvă problemele pe care localnicii le-au avut cu aprovizionarea cu apă în ultimii ani. În plus, "alternativa zero" nu este o alternativă zero, deoarece necesită o intervenție majoră în infrastructura care a fost	În cadrul cap. 2. DESCRIEREA ALTERNATIVELOR REALIZABILE (din RIM) sunt descrise detaliat alternativele studiate (inclusiv cu ce implică alternativa zero cu lucrări de dezafectare și aducerea terenului la starea inițială), iar în cadrul cap. 9.

			construită cu câteva decenii în urmă. Ar trebui studiată o altă opțiune, în care infrastructura existentă este lăsată pe loc, dar se efectuează doar intervenții minime pentru a asigura o aprovizionare adecvată cu apă pentru populația locală.	REZUMAT NETEHNIC AL INFORMAȚIILOR FURNIZATE LA PUNCTELE PRECEDENTE se menționează: <i>Având în vedere cele două studii specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” – finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA.</i> După cum se poate observa din această afirmație și din descrierea lucrărilor pentru alternativa 4, în cadrul proiectului se vor realiza doar lucrări de punere în siguranță în zona barajului Vâja, această alternativă fiind aleasă deoarece este singura în care se poate asigura un impact rezidual nesemnificativ asupra tuturor factorilor de mediu (inclusiv apă și biodiversitate). A se vedea și răspunsul la întrebarea 34
45		1	Această secțiune este confuză, deoarece restul studiului pare să sugereze că nu este necesară o decizie privind interesul public superior, dar aceasta pare să fie adăugată "pentru orice eventualitate". Cu toate acestea, trebuie să se evalueze de la caz la caz dacă un proiect este de interes public major. Ordonanța nr. 175/2022 și decizia CSAT nr. 169/2022 nu constituie o decizie privind "interesul public superior" al proiectului în sensul Directivei Habitate. Ordonanța nr. 175/2022 trece direct de la menționarea necesității de securitate energetică la concluzia că nouă hidrocentrale și un parc fotovoltaic trebuie să primească privilegii legale în acest scop. Ordonanța nu conține nicio justificare a proiectelor de la	Subliniem că finalizarea amenajărilor hidroenergetice aflate într-un stadiu avansat de execuție reprezintă un obiectiv cuprins în strategiile și politicile naționale în domeniul energetic, asigurând atingerea Țintelor asumate de România privind decarbonizarea sistemului energetic, prin dezvoltarea capacităților de producție de energie din surse regenerabile, contribuind astfel la realizarea obiectivelor privind neutralitatea climatică, până în anul 2050. Încadrarea prezentului proiect ca fiind de interes major are în vedere motivele imperative definite de Ghidul 36 privind interesul public major, care se referă la situații în care planurile sau proiectele avute în vedere se dovedesc a fi indispensabile în

			caz la caz și nu explică nici din ce motive economice, energetice sau de mediu aceste proiecte sunt singura sau cea mai bună modalitate de a atinge acest obiectiv. Același lucru este valabil și pentru decizia CSAT nr. 169, care, de asemenea, nu justifică de ce acest proiect este singurul sau cel mai bun mod de a atinge obiectivul.	cadrul acțiunilor sau politicilor care vizează protejarea valorilor fundamentale pentru viața cetățenilor (sănătate, siguranță)/politicilor fundamentale pentru stat și societate/desfășurării activităților de natură economică sau socială, îndeplinind obligații specifice ale serviciilor publice. Atragem atenția asupra faptului că demararea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului nu se bazează exclusiv pe prevederile art. 1 din OUG nr. 175/2022, ci a avut ca temei principal următoarele: - PNIESC 2021 - 2030, aprobat prin HG nr. 1076/2021, care prevede la secțiunea 3. <i>Politici și măsuri pentru atingerea obiectivelor propuse</i>, subsecțiunea <i>Politici și măsuri trans-sectoriale</i> se menționează următoarele: <i>"realizarea unor proiecte strategice ale Hidroelectrica (modernizări, rețehnologizări, respectiv finalizarea principalelor obiective de investiții aflate în execuție) vor contribui, de asemenea, la înlocuirea capacităților poluante."</i> În condițiile în care PNIESC a fost avizat de Comisia Europeană cu această mențiune, se poate concluziona că proiectul supus analizei a fost aprobat de Comisia Europeană. - prevederile art. 1 - 3 din Regulamentul UE nr. 2577/2022 de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile, cu completările și modificările ulterioare; - prevederile pct. 3.5 din COMUNICAREA COMISIEI 2019/C 386/05 - Document de orientare privind aplicarea exceptărilor prevăzute în Directiva privind evaluarea impactului asupra mediului (Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/52/UE) – articolul 1 alineatul (3) și articolul 2 alineatele (4) și (5);
--	--	--	---	--

				Statutul de interes public superior, în serviciul sănătății și siguranței publice acordat prin legislația europeană are mult mai mare greutate în derularea procedurii de reglementare decât statutul acordat prin OUG nr. 175/2022. OUG nr.175/2022 pentru stabilirea unor măsuri privind obiectivele de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice în curs de execuție, precum și a altor proiecte de interes public major care utilizează energie regenerabilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative a intrat în vigoare aproape simultan cu Regulamentul UE nr. 2577/2022 de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile. Art. 3 al Regulamentului stabilește următoarele: „Interesul public superior (1) Planificarea, construcția și exploatarea centralelor și instalațiilor de producere a energiei din surse regenerabile și racordarea lor la rețea, rețeaua aferentă în sine, precum și activele de stocare sunt considerate a fi de interes public superior și a fi în serviciul sănătății și siguranței publice, atunci când se pun în balanță interesele juridice în cazuri individuale, în sensul articolului 6 alineatul (4) și al articolului 16 alineatul (1) litera (c) din Directiva Habitate, al articolului 4 alineatul (7) din Directiva cadru Apa și al articolului 9 alineatul (1) litera (a) din Directiva Păsări. Statele membre pot restricționa aplicarea respectivelor dispoziții la anumite părți ale teritoriului lor, precum și la anumite tipuri de tehnologii sau la proiecte cu anumite caracteristici tehnice, în conformitate cu prioritățile stabilite în planurile lor naționale integrate privind energia și clima.”
--	--	--	--	--

				Deși prevederile art. 3 paragraful (1) din Regulament se aplică pe o perioadă limitată, respectiv până în luna iunie 2025, prin Directiva (UE) 2023/2413 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI <i>de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului</i> se continuă aplicabilitatea acestor prevederi până la atingerea neutralității climatice (art. 1, pct.7, Articolul 16f). Celor care nu sunt mulțumiți de motivele care au stat la baza acordării statutului de proiect de interes interes public major care utilizează energia regenerabilă prin OUG nr. 175/2022, le recomandăm să analizeze rezultatele studiilor de impact în baza cărora a fost acordat statutul de interes public superior, în serviciul sănătății și siguranței publice pentru planificarea, construcția și exploatarea centralelor și instalațiilor de producere a energiei din surse regenerabile și racordarea lor la rețea, rețeaua aferentă în sine, precum și activele de stocare prin inițiativele legislative la nivel comunitar menționate mai sus. Scepticilor le transmitem însă că Ordonanța de Urgență nr. 175/2022 a fost supusă controlului de constituționalitate și a fost declarată constituțională, în raport cu criticile de neconstituționalitate formulate, prin Decizia Curții Constituționale a României nr. 497/03.10.2023, publicată în Monitorul Oficial nr. 982/30.10.2023.
Observații asupra Studiului de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă (SEICA) pentru finalizarea CHE Cerna – Motru - Tismana				
46		1	Studiul trebuie să precizeze de la început care este propunerea actuală, iar analiza impactului trebuie efectuată pe baza acesteia. În prezent, devine clar doar de la p.133 încolo că varianta B este propusă pe baza studiului de fezabilitate, în timp	În conformitate cu prevederile legislative, studiul SEICA, dar și Studiul EA, respectiv RIM a fost elaborat în baza prevederilor specificate de către titular în cadrul Notificării privind finalizarea lucrărilor la Complexul hidrotehnic și Energetic Cerna Motru

			ce întreaga analiză anterioară este efectuată pe baza variantei A! De ce au fost irosiți timp și bani pentru a analiza o variantă pe care Hidroelectrică nu intenționează oricum să o implementeze deoarece nu este viabilă economic?! Nu putem decât să presupunem că intenția este de a face ca impactul variantei selectate să pară minor - dar acesta ar trebui să fie prezentat așa cum este, nu precedat de 133 de pagini de text referitor la un proiect cu impact mai mare.	Tismana Etapa II. Astfel, SEICA în cadrul analizelor specifice, a analizat opțiunile mai bune din punct de vedere al mediului, plecând însă de la opțiunea care a făcut subiectul notificării în cadrul procedurii de reglementare din punct de vedere al mediului (finalizare baraj Cota Coronament 604 m), opțiune care a condus la aplicarea Art.2⁷ din Legea Apelor (SEICA, Cap. E). Conformitatea cu Art.2⁷ din Legea Apelor impune considerarea opțiunilor tehnic fezabile și nedisproporționate din punct de vedere al costurilor, semnificativ mai bune din punctul de vedere al protecției mediului. Mai mult decât atât, vă atragem atenția asupra faptului că încă din capitolul 3 se prezintă informațiile privind caracterizarea completă a investiției, respectiv lucrările necesare finalizării acesteia și condiționalitățile apărute în urma elaborării studiului de evaluare adecvată (de la pagina 13 a documentului se prezintă lucrările așa cum reies ele din studiul de evaluare adecvată și care apoi au fost evaluate conform metodologiei de elaborare a SEICA). A fost astfel analizată opțiunea de punere în siguranță la cota intermediară, opțiune rezultată ca fiind mai bună din punct de vedere al mediului. Reiterăm că fluxul analizei opțiunilor plecând de la opțiunea prezentată în notificare este în totalitate conform procedurii, prezentarea variantei rezultate ca fiind mai bună din punctul de vedere al mediului, respectiv că varianta inițială este neconformă sau cu un risc asociat asupra factorilor de mediu.
47		1	În 2024, mai multe gospodării din comuna Peștișani s-au confruntat cu secarea completă a fântânilor lor, iar debitul de apă în zonă a fost extrem de scăzut și este în continuare foarte scăzut. Locuitorii din zonă nu au primit debitul de servitute, ceea ce reprezintă o încălcare gravă a dreptului lor de acces la apă. Sunt necesare noi măsuri și trebuie examinat posibilul rol al	Corpurile de apă subterană din bazinul hidrografic sunt • ROJI03 Tismana - Dobrița (Munții Vâlcân); • ROJI05 Lunca și terasele Jiului și afluenților săi; • ROJI07 Oltenia. Pentru corpul de apă subterană <i>Tismana Dobrita</i>: Punerea în siguranță a barajului Vâja (CA Bistrița - izvor - cf. Bistricioara și

			componentelor existente și planificate ale proiectului Cerna-Motru-Tismana în exacerbarea problemei, dar acest aspect nu este menționat deloc în studiu.	afl. Lespezel, Vâja și Bistricioara) nu poate genera un mecanism care să afecteze nivelul apei subterane. Corpul de apă <i>Tismana - Ac.Tismana Aval - cf. Jiu</i> nu este în interdependență cu acest corp de apă subterană (pag 43). Pentru CA subterană <i>Lunca și terasele Jiului și afluenților săi</i>: Corpul de apă <i>Bistrița - izvor - cf. Bistricioara și afl. Lespezel, Vâja</i> și Bistricioara nu este în interdependență cu acest corp de apă subterană (cf. PMBH Jiu) deci nu poate genera un mecanism care să afecteze nivelul apei subterane. Lucrările de regularizare (CA <i>Tismana - Ac.Tismana Aval - cf. Jiu</i>) nu generează un mecanism care să afecteze nivelul apei subterane (pag 46). Pentru CA subterană Oltenia: <i>Corpul de apa Bistrița - izvor - cf. Bistricioara și afl. Lespezel, Vâja și Bistricioara</i> si corpul de apă <i>Tismana - Ac.Tismana Aval - cf. Jiu</i> nu sunt în interdependență cu acest corp de apă subterană (Conf PMBH Jiu) deci nu pot genera un mecanism care să afecteze nivelul apei subterane (pag 48). Putem concluziona că lucrările aferente acestui proiect (acumularea formată, respectiv debitul de servitute) nu influențează nivelul apei subterane (deci nici nivelul apei în fântâni). Menționăm că asigurarea debitelor de servitute s-a realizat și se va realiza în totală conformitate cu prevederile autorizației de gospodărire a apelor și la valoarea impusă prin acest act de reglementare la momentul emiterii . Referitor la HG nr. 148/2020 privind modul de determinare al Q_{ec}, precizăm că acesta include în cadrul Anexei, condiții specifice (praguri privind pierderi de energie) pentru situațiile în care asigurarea Q_{ec} (aferente celor 3 regimuri de curgere) ar implica nefezabilitate tehnică și/sau costuri disproporționate, situații în care se mențin valorile Q_{ec} (salubre) conform autorizațiilor de gospodărire a apelor în vigoare
--	--	--	---	---

48		1	În studiul de evaluare adecvată, se concluzionează că cei 16 km de lucrări de regularizare pe râul Tismana ar trebui excluși din proiect, dar în SEICA (pag. 113), 2 km de lucrări de regularizare sunt menționați ca făcând parte din proiect, împreună cu 3 km de alte lucrări de regularizare care sunt efectuate în cadrul proiectului. Aceste două studii trebuie să fie coerente între ele: dacă lucrările de reglementare sunt incluse, evaluarea adecvată nu poate pretinde că acestea sunt excluse și trebuie să evalueze în consecință impactul și implicațiile acestuia asupra întregului proiect.	Precizăm că lucrările de regularizare aval de orice folosință hidroenergetică sunt impuse prin Legea Apelor. Astfel art. 34, alin. 3), menționează „ <i>Întreținerea albiei minore în aval de o lucrare de barare sau de evacuarea unei folosințe hidroenergetice revine deținătorului cu orice titlu al acelei lucrări, pe zona de influență a amenajării, ce nu poate fi mai mică de 500 m.</i> ” Concluzia EA coroborată cu măsurile din cadrul EA nu se referă la eliminarea în totalitate a regularizării, aspect care ar supune construcțiile din aval, respectiv a două poduri județene unui risc de siguranță al construcțiilor, de afectare structurală și instabilitate dar și la riscul de inundabilitate aval de structura de barare. Astfel, Studiul de Evaluare Adecvată propune ca măsură de prevenire (M15) măsuri de Reducere a fenomenului de eroziune de mal pe R.Tismana de cca. 2 km.
49		1	Concluzia că impactul inundării a mai mult de 2 km de râu în varianta B nu este semnificativ este formulată ca raport procentual la lungimea râului afectat. Considerăm că impactul depinde mai mult de caracteristicile specifice ale secțiunii afectate și de prezența anumitor specii, nu de lungimea acestia. Prin urmare, considerăm că nu este posibil să concluzionăm, fără o cercetare de teren mai detaliată, că impactul este prea nesemnificativ pentru a justifica aplicarea articolului 2 ⁷ din Legea apelor.	Studiul SEICA, elaborat în baza O.M nr. 828/2019 are la bază analiza la nivelul fiecărui corp de apă, în baza Metodologiei de determinare a indicatorilor hidromorfologici (Ordin nr. 828/2019, Secțiunea C, Nota 3). Astfel impactul în planul elementelor de calitate biologice are ca punct de plecare evaluarea în planul elementelor suport (hidromorfologice) a căror evaluare are la bază criteriile abiotice clare menționate în cadrul aceleiași Metodologii care face subiectul Planurilor de Management Bazinale aprobate prin HG.
50		1	Ca și în cazul celorlalte studii, nu este clar care dintre aceste elemente vor trebui înlocuite sau reabilitate ca parte a acestui proiect.	Lucrările care vor fi avizate de către MMAP în cadrul procedurii de reglementare vor avea în vedere nu doar lucrările descrise în fiecare studiu în parte, dar și măsurile identificate și propuse de fiecare elaborator de studii, respectiv documentația tehnică pentru emiterea avizului de gospodărirea apelor care integrează toate aceste aspecte.
51		1	P.28ff 5. MĂSURILE ȘI TERMENELE PENTRU ATINGEREA OBIECTIVELOR DE MEDIU PENTRU FIECARE CORP DE APĂ POTENȚIAL AFECTAT	Anexele prezentate reprezintă măsuri relaționate corpurilor de apă în cauză, măsuri care se referă însă la infrastructura de alimentare cu apă și canalizare administrate în general de

			DE INVESTIȚIE Măsurile sunt clasificate după cum urmează: Măsurile aferente presiunilor provenite de la aglomerările umane – de bază (Extras din Anexa 9.1. Măsurile de bază pentru asigurarea infrastructurii de apă potabilă în bazinul hidrografic Jiu, Anexa 9.2 Măsurile de bază pentru asigurarea infrastructurii de apă uzată în bazinul hidrografic Jiu) Aici este necesară o analiză mai aprofundată, datorită faptului că în 2024 mai multe gospodării din comuna Peștișani s-au confruntat cu secarea completă a fântânilor lor, iar debitul de apă din zonă a fost extrem de scăzut și este în continuare foarte scăzut. Locuitorii din zonă nu au beneficiat de debitul de servitute, ceea ce reprezintă o încălcare gravă a dreptului lor de acces la apă. Sunt necesare noi măsuri și trebuie examinat posibilul rol al părților existente și planificate ale proiectului Cerna-Motru-Tismana în exacerbară problemei.	operatorii de apă și nu fac referire la asigurarea debitelor în fântâni. Debitele autorizate aval de barajul Vâja au fost aplicate începând cu 2007, astfel că secarea fântânilor nu poate fi asociată finalizării obiectivului de investiție, totodată neexistând o relaționare între corpurile de apă de suprafață și corpurile de apă subterană (cf. răspunsurilor anterioare și a prevederilor PMBH Jiu).
52		1	Pag 77: Corpul de apă de suprafață RORW7-1-31-6B_B47A - Bistrița - izvor - cf. Bistricioara și afl. Lespezel, Vâja și Bistricioara. Tabel nr. 20. Tabelul 3a. Tabel de definire a domeniului de aplicare a evaluării respectării cerințelor Legii Apelor (Râuri) Regimul hidrologic: cantitatea și dinamica debitului „Mărirea suprafeței lacului la NNR de la 14,7 ha (NNR actual 546 mdM) la 96 ha (NNR proiect 600 mdM) va conduce la acumularea unui volum de 28,5 milioane de metri cubi față de 2,3 milioane de metri cubi în prezent. <u>Comentariu</u> Cum este posibil ca mărirea de peste șase ori a suprafeței rezervorului și de peste 12 ori a volumului acestuia să aibă doar un impact "nesemnificativ" asupra cantității și dinamicii debitului corpului de apă? Mai mult de trei kilometri din râul Bistrița ar fi complet inundați, ceea ce va avea cu siguranță un	Caracteristicile prezentate (suprafață lac, volum lac) reprezintă caracteristicile aferente opțiunii de finalizare a barajului la cota coronament 604 m, varianta în care analiza SEICA a concluzionat deteriorarea CA (efect semnificativ și nu nesemnificativ cum ați menționat) în cauză. Astfel, aplicarea Art 2⁴⁷, ca o consecință a deteriorării nu a condus la îndeplinirea cumulativă a tuturor condițiilor impuse, având în vedere identificarea unei opțiuni mai bune din punct de vedere al mediului. Astfel, varianta de punere în siguranță la cota intermediară, deși înregistrează o creștere a suprafeței și volumului lacului de acumulare, dar mult redusă față de opțiunea inițială, nu îndeplinește criteriile de schimbare a categoriei CA. Evacuarea Q_{serv} aval de barajul Vâja este reglementată în prezent din punct de vedere al gospodăririi apelor, debitul evacuat îndeplinind termenii și condițiile impuse prin HG nr. 148/2020.

			impact semnificativ asupra cantității și dinamicii debitului acestui sector	
53		1	P.77- 78 Conform studiului hidrologic nr. 19/2023, întocmit de către INHGA, proiectul prevede asigurarea unui debit ecologic în aval de acumularea Vâja, în funcție de prognoza hidrologică lunară: - pentru ape mici (0,474 m³/s), - pentru ape medii (0,866 m³/s) - pentru ape mari (1,35 m³/s). Proiectul „<i>Studiu tehnico economic de analiză și justificare a disproporționalității costurilor sau a nefezabilității tehnice a soluției constructive de asigurare a debitului ecologic și de servitute în aval de lucrările de baraj sau de captare a apei amplasate pe cursurile de apă de suprafață</i>”, elaborat de Hidroelectrică în 2024, arată efecte negative semnificative asupra activităților de utilizare a apei, precum și costuri foarte mari pentru implementarea soluției constructive fezabile din punct de vedere tehnic, rezultând faptul că lucrările de îndiguire de la Barajul Vâja trebuie exceptate de la aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 148/2020, cu menținerea condițiilor de reglementare inițiale. În autorizația de gospodărire a apei nr. 60/01.11.2021 valabilă până la 01.11.2026 și în toate actele de reglementare emise, este prevăzut un debit de apă în aval de 0,1 m³/s evacuat prin conducta de by-pass la ieșirea de jos. <u>Comentariu</u> Informațiile privind justificarea debitelor ecologice ar trebui incluse aici, în studiul privind apa și în evaluarea corespunzătoare, nu (numai) în alte studii care nu sunt disponibile pentru comentariile publicului. Niciuna dintre cifrele menționate aici nu pare suficientă pentru a fi numită debit "ecologic" și trebuie clarificate cifrele exacte care sunt obligatorii din punct de vedere juridic pentru etapa II	Studiul hidrologic nr. 19/2023 a fost elaborat de către INHGA cu respectarea prevederilor H.G. nr. 148/2020 privind aprobarea <u>modului</u> de determinare și de calcul al debitului ecologic. În aval de barajul Vâja se va asigura un debit de 0,1 m³/s. Acesta este menționat și în Autorizația de Gospodărire a Apelor nr. 60/01.11.2021. Nu poate fi vorba despre o insuficiență a debitului ecologic întrucât chiar și autoritatea cu atribuții de reglementare în domeniul gospodăririi apelor, care a emis AGA nr. 60/01.11.2021, a considerat că un debit de 0,1 m³/s asigură utilizările curente ale apei și cerințele ecologice ale speciilor acvatice.

			– „condițiile de reglementare inițiale” se referă la "0,474 m³/s, 0,866 m³/s și 1,35 m³/s, sau 0,1 m³/s, sau altceva? În orice caz, debitul ecologic trebuie aliniat la concluziile evaluării corespunzătoare (pag.167), care precizează „Debitul minim în aval de bazinul hidrografic ar trebui să fie între 1/3 și 2/3 din debitul natural, fluxul din amonte, recomandat fiind 1/2 (Cristea, 2007). Fluxul ecologic trebuie să fie dinamic, variabil în timp și spațiu și să aibă valori multiple (H.G. nr. 148/2020), sens în care se propune ca în aval de noua albie adâncimea apei nu ar trebui să scadă sub 10 cm în albia naturală a râului, iar debitele ar trebui să fie atât de inundație, cât și mari, medii și mici, în conformitate cu cele naturale, preluând metoda de determinare a debitului ecologic care ia în considerare atât metodele hidrologice și hidraulice, cât și simulările holistice și de habitat (Ilinca & Anghel, 2023).	
54		1	Nu suntem de acord că impactul nu ar fi semnificativ, deoarece această secțiune de 3,3 km va fi complet modificată, indiferent de faptul că alte zone ale râului din amonte ar putea să nu fie.	Menționăm că evaluarea impactului se face la nivelul fiecărui corp de apă, conform metodologiei de evaluare a impactului asociată studiului SEICA. A se vedea răspunsul de la punctul 49.
55		1	Evaluarea adecvată discută lucrările de regularizare a râului Tismana pe o lungime de 16 km și concluzionează că acestea nu ar trebui efectuate. Dar în acest studiu, regularizarea Tismana este din nou introdusă pe 2 km, cumulat cu 3 km de lucrări deja existente. De ce sunt reintroduși acești 2 km, în condițiile în care evaluarea adecvată a stabilit deja că lucrările de regularizare ar avea un impact negativ semnificativ și că acestea ar trebui excluse din proiect?	În cadrul cap. 2. DESCRIEREA ALTERNATIVELOR REALIZABILE sunt descrise detaliat alternativele studiate (inclusiv cu ce implică alternativa zero cu lucrări de dezafectare și aducerea terenului la starea inițială), iar în cadrul cap. 9. REZUMAT NETEHNIC AL INFORMAȚIILOR FURNIZATE LA PUNCTELE PRECEDENTE se menționează: <i>Având în vedere cele două studii specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și</i>

				aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” – finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA. După cum se poate observa din această afirmație și din descrierea lucrărilor pentru alternativa 4, în cadrul proiectului se vor realiza doar lucrări de punere în siguranță în zona barajului Vâja.
56		1	Textul admite că nu au fost îndeplinite toate condițiile pentru o derogare de la articolul 4 alineatul (7) din Regulamentul (CE) nr. 4(7) din Directiva-cadru privind apa au fost îndeplinite pentru corpul de apă RORW7-1-31-6B_B47A - <i>Bistrița - izvor - confluență Bistricioara și afl. Lespezel, Vâja și Bistricioara</i>, dar la acestea se adaugă: ●Nu au fost luate toate măsurile pentru a minimiza impactul negativ asupra stării corpurilor de apă, deoarece necesitatea proiectului în forma sa actuală nu a fost dovedită, având în vedere nevoile reduse de apă ale centralelor termice pe care proiectul a fost inițial conceput să le furnizeze. ●Pag. 131 admite că motivele pentru modificări sau alterări nu sunt încă stabilite și explicate în mod specific în planul de gestionare a bazinului hidrografic relevant. ●Ordonanța nr. 175/2022 și CSAT nr. 169 nu constituie o decizie privind "interesul public superior" al proiectului în sensul Directivei cadru privind apa Ordonanța nr. 175/2022 trece direct de la menționarea nevoii de securitate nouă hidrocentrale și o centrală solară ar trebui să beneficieze de privilegii legale în acest scop. Ordonanța nu conține nicio justificare a proiectelor de la caz la caz și nici nu explică din motive economice, energetice sau de mediu de ce aceste proiecte sunt singura sau cea mai bună modalitate de a atinge acest obiectiv. Același lucru este valabil și pentru CSAT nr. 169,	Facem precizarea că referirea la neîndeplinirea cumulativă a condițiilor art.4.7 vizează opțiunea de finalizare a obiectivului de investiții la cota proiectată (NNR 600 mdM) – Varianta A, având în vedere identificarea unei opțiuni/alternative semnificativ mai bune din punctul de vedere al protecției mediului (mai prietenoasă cu mediul). SEICA tratează riguros condițiile a-d) ale art. 2⁷ Legea Apelor (pag 131). Motivele pentru modificări sau alterări nu sunt încă stabilite și explicate în mod specific în planul de management a bazinului hidrografic deoarece varianta A impune redefinirea corpurilor de apă. Prin implementarea proiectului se vor delimita alte corpuri de apă (conform Ghidului european nr. 36 Derogări de la obiectivele de mediu potrivit articolului 4 alineatul (7)). Pentru acestea se realizează monitorizarea în concordanță cu categoria corpului de apă. Pe baza acestor date în cadrul actualizării planului de management va fi evaluată de către autoritatea competentă în domeniul gospodăririi apelor starea corpurilor de apă rezultate prin redeseemnarea lor. Referitor la Ordonanța nr. 175/2020 și Decizia CSAT nr. 169/2022 nu este în atribuțiile noastre să răspundem la aceste observații care ar trebui transmise direct entităților responsabile.

			care, de asemenea, nu justifică de ce acest proiect este singura sau cea mai bună modalitate de a atinge obiectivul.	
57		1	Nu suntem de acord cu abordarea de măsurare a semnificației în termeni de procent, deoarece aceasta depinde mai mult de caracteristicile specifice ale secțiunii afectate și de prezența anumitor specii, nu de lungimea acesteia. Prin urmare, nu considerăm că este posibil să concluzionăm, fără o muncă de teren mai detaliată, că impactul este nesemnificativ pentru a justifica aplicarea articolului 2⁷ din Legea apelor.	Studiul SEICA a fost elaborat conform Ordinului ministrului apelor și pădurilor nr. 828/2019 <i>privind aprobarea Procedurii și competențelor de emitere, modificare și retragere a avizului de gospodărire a apelor, inclusiv procedura de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă, a Normativului de conținut al documentației tehnice supuse avizării, precum și a Conținutului-cadru al Studiului de evaluare a impactului asupra corpurilor de apă</i>”. Menționăm că evaluarea impactului se face la nivelul fiecărui corp de apă. Cuantificarea impactului sub aspect procentual la care faceți referire respectă Metodologia de determinare a indicatorilor hidromorfologici elaborată de autoritatea de reglementare în domeniul gospodăririi apelor, care este parte componentă a PMBH Jiu aprobat prin HG nr. 392/2023. În cazul factorilor biotici amintiți analiza impactului s-a realizat separat pentru fiecare factor în parte, aspect care este prezentat în tabelele de tip 3 și 4 din SEICA. În capitolele inițiale ale studiului se prezintă tipologia corpului de apă (tipologie care este valabilă pe întregul corp de apă). Toate referirile la starea inițială și clasificările realizate de către autoritate fac referire la tot corpul de apă RORW7.1.31.6B_B47A - <i>Bistrița - izvor - confluență Bistricioara și afl. Lespezel, Vâja și Bistricioara</i>. Pentru o raportare similară și o omogenitate a studiului realizat și în cadrul analizei elementelor biotice s-au făcut referiri la valori procentuale. Cu toate acestea raționamentul din spatele stabilirii impactului a luat în calcul și strict zona afectată în mod direct de proiect. Modificările asupra componentelor biotice vor fi realizate gradual în funcție de gradul de umplere al lacului iar trecerea de la regimul lotic (curgător) la cel lentic (lacustru)

				se va realiza de asemenea gradual pentru suprafețele nou-afectate (vor fi zone și perioade din an în care modificările preconizate pot fi mai reduse decât procentul și magnitudinea prezentată în studiu, din acest motiv fiind aplicat principiul precauției prin identificarea celui mai pesimist scenariu).
58	Asociația Ecolegal Fundația Valea Bistriței Asociația Bankwatch România	2	Ne adresăm dumneavoastră pentru a ne exprima îngrijorarea profundă și opoziția față de continuarea lucrărilor hidrocentralei în cadrul proiectului menționat întrucât implementarea acestuia: Afectează direct calitatea și disponibilitatea apei potabile - Apa distribuită prin rețea sau captată din fântâni nu respectă deja parametrii legali, fiind contaminată cu E. Coli, enterococi și bacterii coliforme, conform rapoartelor nr. 89 și 90/22.02.2023 și are o duritate și un pH sub limitele legale conform OUG nr. 7/2023. - În acest context, orice afectare suplimentară a resursei de apă, inclusiv creșterea turbidității prin lucrări de barare și intervenții în albie, reprezintă un risc major pentru sănătatea publică.	Îngrijorarea dumneavoastră este neîntemeiată având în vedere că prin proiect nu se propune continuarea lucrărilor la o „hidrocentrală”. Proiectul presupune lucrări de punere în siguranță a unui baraj existent – barajul Vâja care deservește o hidrocentrală existentă – centrala Clocotiș. Proiectul include de fapt elemente care nu au fost finalizate din cadrul proiectului „Complex hidrotehnic și energetic Cerna-Motru-Tismana. Etapa a II-a”, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1611/20.12.1974, iar în perioada de timp în care au fost lăsate nefinalizate sau nu au putut fi executate, unele dintre aceste elemente au suferit degradări sau nu mai pot fi realizate în forma propusă inițial. În ceea ce privește contaminarea apei potabile (din fântâni și din rețea) cu E. coli, enterococi și bacterii coliforme precizăm că sursa aceste poluări nu o reprezintă în niciun caz obiectivele hidroenergetice, ci deversările de ape uzate de proveniență menajeră în fose septice, bazine care nu sunt în întregime betonate, rețele de canalizare cu conducte deteriorate. Lipsa rețelelor de canalizare în localități a determinat ca locuitorii să rezolve în sistem propriu evacuarea apelor uzate menajere, apelând la sisteme de stocare a acestora în vederea unei vidanjări ulterioare în structuri neimpermeabilizate sau insuficient impermeabilizate. Astfel, apele uzate menajere au contaminat pânza freatică de mică adâncime din zonă.
59		2	Reduce debitul disponibil în aval de baraj, afectând ecosistemul și alimentările locale cu apă	Prin proiect nu se prevăd captări suplimentare de apă pentru folosință hidroenergetică.

			- Proiectul prevede un debit minim asigurat în aval de baraj de doar 0,1 m³/s, conform autorizației de gospodărire a apelor nr. 60/01.11.2021. Acesta este un debit tehnic de servitute, insuficient pentru menținerea funcțiilor ecologice și utilizările curente ale apei - Deși impactul este considerat nesemnificativ în raport cu corpurile de apă, studiul recunoaște că aproximativ 2,3 km de râu Bistrița vor fi transformați în lac de acumulare, cu modificări majore ale substratului și vegetației ripariene.	În aval de barajul Vâja se va asigura un debit de 0,1 m³/s. Acesta este menționat și în Autorizația de Gospodărire a Apelor nr. 60/01.11.2021. Remarca cu privire la insuficiența debitului ecologic nu este susținută de autoritatea cu atribuții de reglementare în domeniul gospodăririi apelor, care a emis AGA nr. 60/01.11.2021, considerând că un debit de 0,1 m³/s asigură utilizările curente ale apei și cerințele ecologice ale speciilor acvatice de pe sectorul aflat între acumulările Vâja și Clocotiș.
60		2	Se suprapune deja cu o stare deja precară a apei potabile Situația calității apei în zona Peștișani, în special din fântâni publice și rețea este deja critică. Orice modificare suplimentară a calității sau cantității resursei de apă poate conduce la o criză sanitară, contravenind obligației autorităților de a proteja sănătatea populației	Centrala de la Clocotiș funcționează la nivelul minim de exploatare – NNR în lacul Vâja 546,00 mdM, cu toate că are o putere instalată de 10 MW; datorită neterminării lucrărilor de la barajul Vâja puterea disponibilă în CHE Clocotiș este de numai 4,5 MW. Acesta este scopul principal al creșterii NNR în lacul de acumulare Vâja – asigurarea funcționării centralei Clocotiș la parametrii proiectați și punerea în siguranță a barajului Vâja. Cota finală a coronamentului barajului (conform studiului de fezabilitate inițial) este 604 mdM, NNR 600 mdM. Cota coronamentului barajului pentru funcționarea în condiții de siguranță este de 572 mdM, NNR 569mdM. NNR actual – 546 mdM NNR după implementarea proiectului – 569 mdM. Având în vedere că înălțarea barajului până la cota finală de proiect presupunea un impact semnificativ asupra corpurilor de apă (prin schimbarea încadrării corpurilor de apă) și că există o opțiune mai bună din punct de vedere al protecției mediului, s-a luat în considerare opțiunea recomandată în SEICA de înălțare a barajului până la cota intermediară care asigură: - Funcționarea în condiții de siguranță a barajului existent;

				- Creșterea capacității de producție a energiei hidroelectrice în CHE Clocotiș; - Un impact nesemnificativ asupra factorilor de mediu. În context, având în vedere lucrările propuse, apreciem că acestea și exploatarea ulterioară a obiectivelor proiectului nu afectează calitatea și debitul apei freatică din care se alimentează fântânile din localitățile în care se implementează proiectul. A se vedea și răspunsul de la punctul 58.
61		2	Amenințarea biodiversității locale și afectarea speciilor și habitatelor protejate Proiectul este amplasat parțial pe teritoriul sitului Natura 2000 ROSAC0129 Nordul Gorjului de Vest, zonă de o deosebită importanță ecologică, iar intervențiile prevăzute (regularizări, baraje, lucrări în albie) afectează: A) Specii de interes comunitar sau național identificate în zona afectată • Barbus balcanicus – specie de pești cu importanță conservativă construită, afectată de fragmentarea habitatului acvatic, fără posibilități fezabile de reducere a impactului; • Lutra lutra (vidra europeană) – specie protejată prin Directiva Habitate, afectată prin modificarea habitatului trofic și a calității apei pe sectoarele aval de baraj; • Bombina variegata (izvoarăș cu burta galbenă) – amfibian vulnerabil, afectat de schimbarea regimului de umiditate și de perturbarea habitatului terestru din jurul cursurilor de apă. • Calimorpha quadripunctaria (fluture de interes comunitar) – a cărei prezență depinde de vegetația spontană, amenințată de intervențiile mecanice și defrișările asociate lucrărilor	În cadrul Anexei la Studiul de Evaluare Adecvată (Anexa EA) a fost analizat impactul proiectului asupra fiecărui parametru și pentru fiecare specie și habitat din cadrul Obiectivelor specifice de conservare stabilite de către autoritatea responsabilă cu administrarea Sitului Natura 2000. Pentru fiecare parametru analizat au fost prezentate justificări privind posibilitatea de a fi afectat sau nu, cuantificarea impactului precum și justificări privind modul de stabilire a impactului estimat luându-se în considerare toate lucrările din cadrul proiectului (inclusiv impactul cumulat). În tabelul nr. 31 Identificarea și cuantificarea impacturilor se prezintă centralizat informațiile prezentate în Anexa la EA unde se poate observa că pentru anumite specii impactul a fost evaluat ca fiind semnificativ, motiv pentru care în Tabelul nr. 32 Măsurile de prevenire (P), evitare (E) și reducere (R) a impactului au fost propuse măsuri de reducere a impactului, astfel încât impactul rezidual să rămână nesemnificativ. În studiul EA se afirmă: <i>Așa cum se poate observa în tabelul de mai sus, nu au fost identificate măsuri pentru a reduce impactul semnificativ cauzat de introducerea pe R. Tismana a unui nr. de 17 fragmentări longitudinale și laterale, astfel că implementarea acestor lucrări, respectiv lucrările de regularizare pe R. Tismana, vor conduce la generarea unui</i>

		B) Habitate de interes conservativ În urma comparației între amplasamentul hidrocentralei și planul de management al sitului ROSAC0129 – Nordul Gorjului de Vest reiese clar că proiectul se suprapune direct peste aria protejată, mai exact: • Zona barajului Vâja se află în întregime în interiorul sitului Natura 2000 ROSAC0129 • Regularizările de pe râul Tismana (pragurile P1 – P3) se află de asemenea în interiorul ariei în timp ce restul sunt adiacente Specii protejate prezente direct pe amplasament (confirmate în planul de management și studiile de teren): 1. Bombina variegata – specie de amfibian identificată pe amplasamentul barajului Vâja, sensibilă la pierderea habitatului prin lucrări de tăieri și schimbări în regimul hidric 2. Lutra lutra – prezentă în zona barajului, afectată prin modificarea regimului trofic și habitatului acvatic 3. Barbus balcanicus – pește endemism local strict dependend de cursuri montane curate, afectat prin barare și scăderea debitului 4. Calimorpha quadripunctaria – habitate potențiale în liziera pădurilor din zona barajului 5. Ursus actos, Canis lupus, Lynx lynx – au habitate favorabile în imediata vecinătate a amplasamentului, cu potențial de perturbare prin zgomot, lucrări forestiere și fragmentare Conform planului de management al sitului Natura 2000 ROSAC0129: • Pentru toate speciile menționate, obiectivul de conservare constă în menținerea stării favorabile și prevenirea fragmentării habitatului • Orice lucrare ce presupune modificarea regimului hidromorfologic, defrișări, barări sau activități antropice majore	<i>impact negativ semnificativ asupra speciei de interes comunitar Barbus balcanicus. Măsurile de de fragmentare pentru praguri sunt în general propunerea unor scări de pești sau canale de bypass, însă datorită numărului foarte mare de praguri, aceste măsuri nu sunt viabile nici din punct de vedere tehnic, nici din punct de vedere ecologic, totodată lungimea foarte mare de curs de râu afectat (16,8 km, din care 1,5 km în interiorul Sitului Natura 2000) nu permite propunerea unor astfel de măsuri de reducere a impactului. Prin urmare, în etapa soluțiilor alternative vom propune finalizarea proiectului fără lucrările de regularizare pe R. Tismana, astfel în etapa soluțiilor alternative s-a renunțat la lucrările de pe cursul R. Tismana astfel impactul rezidual fiind nesemnificativ pentru restul lucrărilor.</i>
--	--	--	--

			este considerată presiune/amenințare directă asupra obiectivelor de conservare. Concluzie Afectarea acestor specii și habitate contravine obiectivelor de conservare asumate de România prin Directiva Habitare și Directiva Păsări, precum și legislației naționale (OUG nr. 57/2007, Legea nr. 292/2018). Lipsa unor măsuri fezabile de reducere a impactului pentru unele dintre ele (ex. Barbus balcanicus) confirmă riscurile majore ale proiectului.	
62		2	Scopul invocat al asigurării apei pentru termocentrale este nejustificat în contextul politicii de decarbonare Deși documentele justificative ale proiectului includ printre scopuri asigurarea debitului necesar pentru funcționarea termocentralelor din zonă, această motivație este lipsită de temei real, deoarece: • Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) al României și Pactul Verde European prevăd eliminarea treptată a centralelor pe cărbune până în 2030, în conformitate cu angajamentele de reducere a emisiilor de CO₂ • În județul Gorj, termocentralele vizate (ex. Rovinari, Turceni) sunt deja în proces de restructurare, închidere sau conversie la surse regenerabile sau pe gaz, în urma programelor aprobate de Ministerul Energiei și Consiliului Județean Gorj • Proiectul devine astfel un risc pentru patrimoniul natural fără a mai avea o justificare practică în viitorul apropiat, fiind deci neeconomic, neviabil pe termen lung și contrar principiilor dezvoltării durabile	Asigurarea apei pentru termocentrale a fost scopul inițial, la data aprobării amenajării, în anul 1974. Producția de energie, la acel moment era în subsidiar. Agentul termic produs de termocentralele Rovinari, Turceni și Craiova – Ișalnița este aburul, care se produce din apă indiferent de combustibilul utilizat. Decarbonarea sistemului energetic se referă la utilizarea unor combustibili din a căror ardere rezultă emisii mai mici de gaze cu efect de seră, în special CO₂. Aceasta implică renunțarea la utilizarea combustibililor fosili, în speță a cărbunilor și trecerea termocentralelor pe consum de gaze naturale. Nu înseamnă neapărat că aceste unități de producere a energiei termice se închid. Agentul termic, în speță aburul, se produce tot din apă. Indiferent de tipul combustibilului utilizat, aceste termocentrale trebuie alimentate în continuare cu apă, pentru a produce agentul termic introdus în sistemul de termoficare din localitățile aferente. În contextul proiectului supus reglementării, probabil că rolul principal al amenajării de a furniza apa necesară termocentralelor din zonă a fost substituit cu cel care rezidă din considerente de punere în siguranță a barajului. - Mai mult, PNIESC pe care îl invocați, aprobat prin HG nr. 1076/2021, care prevede eliminarea treptată a centralelor pe

				cărbune până în 2030, menționează în același timp la secțiunea 3. <i>Politici și măsuri pentru atingerea obiectivelor propuse</i>, subsecțiunea Politici și măsuri trans-sectoriale următoarele: <i>"realizarea unor proiecte strategice ale Hidroelectrica (modernizări, re tehnologizări, respectiv finalizarea principalelor obiective de investiții aflate în execuție) vor contribui, de asemenea, la înlocuirea capacităților poluante."</i> Proiectul supus reglementării din punct de vedere al protecției mediului este unul dintre acele proiecte strategice la care se referă PNIESC. Funcționarea în condiții de siguranță a barajului Vâja va avea ca scop pe lângă creșterea capacității de producție a energiei electrice în CHE Clocotiș, protecția localităților din aval la eventuale viituri. Astfel, nu putem fi de acord cu observația că „<i>proiectul devine astfel un risc pentru patrimoniul natural fără a mai avea o justificare practică</i>” deoarece așa cum am precizat, protecția localităților din aval la eventuale viituri este unul din scopurile proiectului.
63		2	Proiectul nu respectă Planul de management al sitului ROSAC0129 și obiectivele de conservare stabilite prin HG nr. 625/2022 Amplasamentul lucrărilor hidroenergetice (în special barajul Vâja și lucrările de pe râul Tismana) se află în interiorul ariei naturale protejate ROSAC0129 <i>Nordul Gorjului de Vest</i>, pentru care există un plan de management aprobat și obiective specifice de conservare conform HG nr. 625/2022 privind aprobarea planurilor de management ale ariilor naturale protejate Conform acestui act normativ pentru ROSAC0129 sunt stabilite:	Obiectivele de conservare nu sunt stabilite prin HG nr. 625/2022. De fapt, nu am identificat în programul de legislație o hotărâre de guvern cu acest număr care să aibă relevanță în cazul de față. Probabil ați vrut să vă referiți la HG nr. 685/2022 <i>privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea ariilor speciale de conservare ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România</i>. Proiectul nu implică modificări hidromorfologice semnificative: - Barajul nu se realizează în această etapă - Nu se realizează praguri de fund

		• Specii de interes comunitar (ex. <i>Lutra lutra</i>, <i>Bombina variegata</i>, <i>Barbus balcanicus</i>) • Habitate acvatice și ripariene de o deosebită valoare ecologică a căror integritate trebuie menținută și protejată împotriva intervențiilor antropice majore. În pofida acestui cadru legal: • Proiectul implică modificări hidromorfologice semnificative (barare, praguri de fund, defrișări) fără măsuri compensatorii reale pentru habitatele pierdute • Conform propriei evaluări adecvate, proiectul nu poate exclude cu certitudine afectarea speciilor și habitatelor vizate de protecție, încălcând astfel principiul precauției și obligațiile României în cadrul rețelei Natura 2000 • Nu sunt respectate obiectivele de conservare specifice asumate prin planul de management aprobat legal, fapt ce contravine și art 28. din OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate • Astfel, implementarea proiectului în forma actuală încalcă legislația de mediu în vigoare și nu poate fi avizată legal fără o derogare specială de la Comisia Europeană – derogare care nu este menționată sau justificată în documentație. Solicităm: 1. Suspendarea emiterii oricărui nou acord de mediu pentru continuarea lucrărilor hidroenergetice pe râul Bistrița 2. Evaluarea independentă a impactului cumulat al lucrărilor asupra disponibilității apei potabile și asupra ecosistemelor 3. Adoptarea de măsuri urgente pentru protejarea captărilor de apă potabilă din zonă și garantarea calității apei conform OUG nr. 7/2023 4. În situația în care nu vor fi înlăturate efectele negative menționate mai sus, solicităm respingerea cererii de emiterie a acordului de mediu	- Nu se realizează defrișări; s-au executat defrișări până la cota finală a coronamentului de 604,00 mdM (Decret de expropriere cu scoatere din fond forestier și defrișare nr. 227/1975). În studiul de evaluare adecvată întocmit de către experți atestați s-a precizat că proiectul are un impact negativ nesemnificativ asupra habitatelor și speciilor care au stat la baza desemnării sitului Natura 2000 ROSAC0129 – Nordul Gorjului de Vest. În cadrul Anexei la Studiul de Evaluare Adecvată (Anexa EA) a fost analizat impactul proiectului asupra fiecărui parametru și pentru fiecare specie și habitat din cadrul Obiectivelor specific de conservare stabilite de către autoritatea responsabilă cu administrarea Sitului Natura 2000. Pentru fiecare parametru analizat au fost prezentate justificări privind posibilitatea de a fi afectat sau nu, cuantificarea impactului precum și justificări privind modul de stabilire a impactului estimat luându-se în considerare toate lucrările din cadrul proiectului (inclusiv impactul cumulat). În tabelul nr. 31 Identificarea și cuantificarea impacturilor se prezintă centralizat informațiile prezentate în Anexa la EA unde se poate observa că pentru anumite specii impactul a fost evaluat ca fiind semnificativ, motiv pentru care în Tabelul nr. 32 Măsurile de prevenire (P), evitare (E) și reducere (R) a impactului au fost propuse măsuri de reducere a impactului, astfel încât impactul rezidual să rămână nesemnificativ. În studiul EA se afirmă: „Așa cum se poate observa în tabelul de mai sus, nu au fost identificate măsuri pentru a reduce impactul semnificativ cauzat de introducerea pe R. Tismana a unui nr. de 17 fragmentări longitudinale și laterale, astfel că implementarea acestor lucrări, respectiv lucrările de regularizare pe R. Tismana, vor conduce la generarea unui impact negativ semnificativ asupra speciei de interes comunitar
--	--	--	---

			Apa este un drept fundamental al omului recunoscut prin rezoluția ONU 64/292/2010 și legislația națională. În aceste condiții, prioritizarea producerii de energie în detrimentul accesului la apă este inacceptabilă.	<i>Barbus balcanicus. Măsurile de de fragmentare pentru praguri sunt în general propunerea unor scări de pești sau canale de bypass, însă datorită numărului foarte mare de praguri, aceste măsuri nu sunt viabile nici din punct de vedere tehnic, nici din punct de vedere ecologic, totodată lungimea foarte mare de curs de râu afectat (16,8 km, din care 1,5 km în interiorul Sitului Natura 2000) nu permite propunerea unor astfel de măsuri de reducere a impactului. Prin urmare, în etapa soluțiilor alternative vom propune finalizarea proiectului fără lucrările de regularizare pe R. Tismana”, astfel în etapa soluțiilor alternative s-a renunțat la lucrările de pe cursul R. Tismana astfel impactul rezidual fiind nesemnificativ pentru restul lucrărilor.</i>
Observații/Opinii formulate prin luările de cuvânt în cadrul dezbaterii publice din 29 aprilie 2025, comuna Peștișani, județul Gorj				
1.	Dl. Cotan Vasile localnic	1	Realitatea obiectivă este alta privind proiectul. În zona Frâncești oamenii suferă de ani de zile din lipsă de apă. Stratul freatic se alimenta din râul Bistrița. Fără apă nu există viață. Vorbim de conducta de servitute. Astă vară a fost un dezastru ecologic. Bruma de apă promisă de Hidroelectrica este de fapt folosită de persoane juridice care se alimentează din albie, au intrat în albia raului. Au fost făcute sesizări, doar cei de la mediu au răspuns, atât cât s-a putut doleanțelor noastre. În schimb Administrația bazinală nu a dat nici un fel de răspuns. Ne au făcut promisiuni. În Frâncești s-au excavat peste 12 fântani ... ne ducem la o adâncime cu 2 - 3 metri mai mult, decât au făcut –o bunicii noștri. Stratul freatic scade. Sunt consăteni care iau apă cu bidoanele din Valea Bistriței sau alții merg la Tismana sau la alte izvoare din județul nostru. Aici în zonă această este un dezastru ecologic. Bruma de apă care trebuia să vină în aval pe râul Bistrița, nu a mai venit, peștele a murit... Mai mult, ar fi bine dacă s-ar putea face niște praguri piscicole ca albia râului să revină. Invit pe cei din Peștișani să pună problema la modul cel mai real, iar persoanele juridice iau	În cazul localității Frâncești, doar corpul de apă subterană ROJ108 Târgu Jiu este suprapus cu localitatea menționată, aceasta fiind poziționată în extremitatea vestică a corpului de apă. Conform mențiunilor din PMBH Jiu, corpul de apă ROJ108 este de adâncime, fiind situat în medie la adâncimi de peste 50 m. Astfel, fântânile excavate în zona localității Frâncești nu intersectează corpul de apă menționat. În cazul celor 3 corpuri de apă subterană analizate, nu au fost identificate nici mecanisme cauzale de producere a impactului și nici interdependențe între corpurile de apă de suprafață și cele de adâncime.

			apa în alte condiții decât cum au fost autorizați. Oazele de verdeață au dispărut.	
2	Fuiorea Constantin P Localnic comuna Peștișani	2	Consideră că acestea sunt probleme tehnice. Există probleme de organizare de șantier. Când a început construcția barajului era o problemă a personalului care desfășura activitatea. Acum se va angaja personal. Cum se va proceda cu el?. De unde vor veni? Cum se vor asigura condiții de cazare pentru aceștia?. Se prezintă o schiță cu organigrama șantierului?. Sunt foarte multe puncte de lucru.	Aspectele legate de organizarea de șantier și personal vor fi în sarcina executantului.
3	Fuiorea Constantin P Localnic comuna Peștișani	2	O altă problemă este apa. Se dau milioane de metrii cubi pe galeria Bistrița Tismana, dar în aval, satele nu au apă Noroc ca avem acele căderi, realizate de primărie și avem un minim de apă. Trebuie asigurat necesarul de apă pentru populație, pentru toți locuitorii.	Așa cum se menționează în interpelarea dlui Cotan, problemele privind alimentarea cu apă a localităților din aval nu au fost cauzate de SPEEH Hidroelectrică SA. În aval de barajul Vâja a fost asigurat și se va asigura în continuare debitul de servitute. Acesta este menționat și în Autorizația de Gospodărire a Apelor nr. 60/01.11.2021. Nu poate fi vorba despre o insuficiență a debitului ecologic întrucât chiar și autoritatea cu atribuții de reglementare în domeniul gospodăririi apelor, care a emis AGA nr. 60/01.11.2021, a considerat că un debit de 0,1 m ³ /s asigură utilizările curente ale apei și cerințele ecologice ale speciilor acvatice. Nerespectarea debitului de servitute va fi sancționată de către entitățile cu atribuții de control. Din lacul de acumulare Vâja nu se alimentează cu apă localitățile din aval. Debitul ecologic la care fac referire locuitorii este cel care trebuie asigurat pe râul Bistrița în aval de lacul de acumulare Clocotiș la care nu se execută nicio intervenție prin prezentul proiect.
4	Tivig Silvestru	3	Consideră că unele aspecte care ar fi dorit să le aducă în atenția celor prezenți au fost clarificate de către reprezentantul Hidroelectrică.	Lacul de acumulare Vâja și barajul Vâja sunt în proprietatea statului român și concesionate date în concesiune SPEEH Hidroelectrică, pentru exploatare.

	Localnic comuna Peștișani		Problema pe care o ridică se referă la îndreptarea unor realități istorice. Obștea din Peștișani a pierdut prin construcția barajului, prin construcția drumului Vâja Gureni, ale atelierelor auto de la Bistrița, a fostei stații de sortare, pentru care s-a obținut în anii trecuți în mod abuziv...dreptul de proprietate. Pentru terenurile de sub atelierele centrale și carieră, care au aparținut cetățenilor... acestea au fost vândute ... pierdute când de fapt și de drept ele aparțin cetățenilor din Frâncești și Gureni. În cazul coloniei au fost predate terenurile primăriei Peștișani împreună cu locatarii și au creat o problemă socială comunei Peștișani. Cetățenii au rămas și fără proprietăți și fără apă. Se ridică problema apei, a debitului de servitute. Nu se poate să fie trecută prin galerie pe Complexul Cerna-Motru- Tismana o conductă cu diametrul de 3 m, iar pentru zona noastră să existe o țeavă de 219 cm, cât o palmă.Este o diferență foarte, foarte mare, de la Brădiceni la Hobița sunt arbori care sunt uscați... este un semnal de alarmă. De asemenea, în zona Boroșteni. Este vorba și de restul așezărilor umane...cele de pe Valea Bistriței... iar în condițiile în care nu va fi asigurat debitul de servitute, Valea Bistriței se va transforma într o vale a plângerii. Există două solicitări importante: 1. Să ne retrocedați drumul Vâja Gureni, pentru că aparține Obștei Peștișani, care este un drum dezastruos cu toate că acum aparține Hidroelectrica, când el de fapt trebuia să aparțină și să se întoarcă către Obștea Peștișani...ori către Primăria Peștișani.	Drumurile de acces sunt în domeniul public al statului și sunt de interes comun, deserving obiectivele obștii Peștișani și comunitatea din zonă.
5	Tivig Silvestru Localnic comuna Peștișani	3	2. Să se asigure debitul de servitute cel puțin cel legal... Debitul de servitute care curgea pe aceasta. A fost un an dificil. Știm toți că e adevărat, dar asta nu înseamnă că nu avem voie din punct de vedere legal.	Trebuie să facem precizarea că localitatea se află aval de barajul Clocotiș, iar lucrările care se execută la barajul Vâja aflat la cca. 10 km în amonte nu au cum să influențeze „ <i>apa necesară populației</i> ” din localitate.

			Noi suntem atenți și nu vă putem contrazice. Dumneavoastră aveți de partea dumneavoastră măsurătorile și dacă veți merge practic să analizăm, să vedeți că nu e adevărat. Ce se întâmplă? Continuarea lucrărilor per ansamblu sunt benefice. Nu este negat că sunt benefice dar va trebui să se găsească, și cineva să găsească soluții și pentru noi, în aval de Barajul Clocotiș, pentru că viața, viața va dispărea de pe acest râu, dacă nu se face nimic.	Hidrocentralele nu consumă apă ci o folosesc în turbine și o restituie în integralitate în cursul de apă după uzinare. Centrala Clocotiș uzinează apa preluată din acumularea Vâja și o restituie în Bistrița în amonte de barajul Clocotiș. Astfel, debitul ecologic la care fac referire locuitorii din comuna Peștișani este cel care trebuie asigurat pe râul Bistrița în aval de lacul de acumulare Clocotiș la care nu se execută nicio intervenție prin prezentul proiect.
6	Cătălina Rădulescu Asociația Ecolegal	4	Doamna avocat aduce în atenția celor prezenți că este specializată pe probleme de mediu și lucrează de 25 de ani. Este prezentă la solicitarea cetățenilor din Tureni, a unei părți din cetățenii din județul Brașov care au rugat-o să îi ajute în analiza acestui proiect. După prezentările care s-au făcut, o să am o serie de întrebări pentru mai multe probleme. În primul rând cu privire la inundații, pentru că s-a vorbit de inundația din 2020. De aici se nasc o serie de întrebări. În primul rând, de ce nu au fost stabilite sau analizate măsurile alternative de protecție a inundațiilor? În afară de baraje, pentru că există măsuri eficiente care rețin debitele de apă și zonele ude care se află pe marginea râurilor și protejează și populația de inundații, n-a vrut să fie asemenea alternativă analizată în proiect. Aceste alternative ar aduce și mai multă apă oamenilor din comuna Peștișani, pentru că aici este o problemă. Seceta se va accentua în viitor, după estimările climatologice, asemenea estimări și evaluări nu am văzut să fie analizate în proiect. Ce se va întâmpla în condițiile accentuării secetei și care este utilitatea hidrocentralei fără apă, pentru că există o problemă în acest sens. Cum va funcționa acest lucru în general?	Proiectul are un specific hidroenergetic și în acest mod a fost elaborat studiul de fezabilitate. Orice acumulări de apă care au rolul de a reține debitele în lunca inundabilă a cursurilor de apă fac obiectul unor alte tipuri de proiecte cu specific în gestionarea apelor și prevenirea inundațiilor, respectiv renaturare și conservarea biodiversității. Pentru aceste tipuri de proiecte sunt alte instituții și entități care au rolul de a identifica și propune măsurile adecvate. Referitor la utilitatea proiectului din perspectiva schimbărilor climatice, o acumulare de apă suplimentară situată la cota de 569 mdM într-o zonă împădurită poate menține volumul de apă mai eficient decât în zona de câmpie din aval, fiind asigurat un microclimat corespunzător reducerii evaporării în perioadele calde.

7	Cătălina Rădulescu Asociația Ecolegal	4	De asemenea, în ceea ce privește analiza cost-beneficiu, am văzut că a fost realizată în funcție de cât de mult ar investi Hidroelectrică în construcția hidrocentralei, dar nu am văzut o analiză cost-beneficiu care să privească profitul înregistrat de oameni ca urmare a vânzării energiei. O să producă vreo 10 megawați, asta este ceva extrem de puțin în total, deci nu pentru șase megawați. Este o capacitate mică, de mici dimensiuni. Care este profitul oamenilor? Cu ce se aleg oamenii din această producție de energie? Pentru că înțelegem că Hidroelectrică a făcut că o să construim, o să câștige din construcție, din banii pe care am văzut că o să investească și pentru ei. Și pentru ei și-au făcut o analiză cost-beneficiu, dar este o analiză care privește firma în interesul public. O asemenea analiză nu am văzut. Să vedem cu ce ne ajută pe noi, ca cetățeni, existența unei hidrocentrale de 10 megawați. Asta este de asemenea valoare extremă. Companiile de stat sunt companii private care nu trebuie să beneficieze pe piață de poziții privilegiate, pentru că statul este acționar majoritar. Deci Hidroelectrică este o companie ca oricare alta și pot să pun aceste întrebări, mai ales că banii sunt într-adevăr, puteți face toți banii noștri.	Așa cum s-a menționat la punctul 2, SPEEH Hidroelectrică SA a agreat, ca urmare a studiilor de mediu și a studiului de impact asupra corpurilor de apă, să finalizeze obiectul de investiție „baraj Vâja” prin punerea în siguranță la cota intermediară NNR 569 mdM, cotă la care, în prezent, barajul este deja construit. Punerea în siguranță a barajului deja construit, la cota NNR 569 mdM, va continua să aducă beneficii importante comunităților din aval: *crearea de noi locuri de muncă *dezvoltarea zonei prin îmbunătățirea infrastructurii de acces de interes comun; *alimentarea cu apă a localităților din aval. Barajul Clocotiș, cu aport de apă din barajul Vâja a suplinat în anii secetoși cantitatea de apă necesară pentru alimentarea cu apă potabilă a localităților din aval. *Protecția populației prin atenuarea undelor de viitură – prin punerea în siguranță la cota NNR 569 mdM, cota la care barajul este deja construit și umplerea lacului la acest NNR, volumul lacului va ajunge la o capacitate de stocare mai mare cu cca 7 mil mc față de situația existentă.
8	Cătălina Rădulescu Asociația Ecolegal	4	Așa cum au spus și oamenii din sat, ei nu mai au resurse de apă; construirea și betonarea drumurilor are drept consecință ruperea legăturii cu apele subterane, deși scăderea acviferului și din acest punct de vedere, pentru că suntem în Gorj, unde avem foarte multe cariere de lignit care au evacuat și ele, astfel, avem o lipsă foarte mare a apei în subteran, care se vede prin uscarea vegetației și așa mai departe.	Deși betonarea drumurilor are drept consecință ruperea legăturii cu apele subterane, aceasta se realizează doar pe suprafața propriu-zisă a drumului. Mai mult decât atât, există o rețea de drumuri care nu se extinde prin prezentul proiect. Totodată, s-a prezentat și în cadrul răspunsurilor anterioare, dar și în studiul SEICA faptul că nu există o interdependență între corpurile de apă de suprafață și cele subterane, astfel implementarea proiectului nu poate reduce cantitatea de apă din mediul subteran.
9	Cătălina Rădulescu	4	Acest studiu nu a făcut o evaluare cumulativă a impactului acestor baraje. Cumulat cu impactul pe care îl au deja investițiile	În cadrul RIM se menționează: „Analiza impactului cumulativ a fost realizată din două puncte de vedere, pe de o parte din punct de vedere al lucrărilor deja realizate din cadrul proiectului iar pe

	Asociația Ecolegal		care au afectat și care afectează în prezent acviferul, respectiv carierele de suprafață de lignit. Gorjul este în septembrie uscat, când ar trebui să fie verde, pentru că în septembrie încă nu a început uscarea vegetației în restul lumii. În Gorj sunt galbene toate frunzele. Am înregistrat de anul trecut. Eu am fost absolut șocată. Nu am văzut în acest studiu în evaluari și eu consider că ar trebui să fie tratat și acest aspect pentru a se vedea exact aceste imagini.	<i>de altă parte din punct de vedere al proiectelor/activităților din zona de implementare a lucrărilor. Trebuie menționat că lucrările aferente complexului hidrotehnic și energetic Cerna-Motru Tismana etapa a II-a au fost aprobate prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1611/20.12.1974, astfel că în analiza impactului cumulativ asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar ne vom raporta la lucrările realizate pe suprafața ariilor începând cu anul desemnării acestora.”</i> Precizăm încă o dată că la momentul desemnării Sitului Natura 2000 ROSCI0129 Nordul Gorjului de Vest barajul Vâja era construit, astfel că studiile de desemnare a sitului au luat în calcul această lucrare existentă. Totodată, concluzia RIM este că: <i>Având în vedere cele două studii specifice, respectiv Studiul de Evaluare Adecvată și Studiul de Evaluare a Impactului asupra Corpurilor de Apă (SEICA), din care reies alternativele alese în fiecare, alternativa finală este rezultatul integrării celor două alternative, respectiv alternativa doi (rezultată din Studiul de Evaluare Adecvată) și Alternativa trei (rezultată din Studiul SEICA), astfel alternativa finală și aleasă a proiectului este: Alternativa „patru” – finalizarea amenajării la cota intermediară de 572 mdM (Varianta B, pentru barajul Vâja) și fără Regularizare râu Tismana, aval de CHE Tismana aval, cu respectarea măsurilor din EA și SEICA.</i> După cum se poate observa din această afirmație și din descrierea lucrărilor pentru alternativa 4, în cadrul proiectului se vor realiza doar lucrări de punere în siguranță în zona barajului Vâja. În studiul EA se menționează: <i>În cadrul studiului de evaluare adecvată s-au identificat și evaluat toate formele de impact ale proiectului susceptibile să afecteze semnificativ ANPIC, astfel: 1. direct, indirect, secundar; 2. cumulativ; Analiza impactului cumulativ a fost realizat din două puncte de vedere, pe de o</i>
--	-----------------------	--	--	--

				parte din punct de vedere al lucrărilor deja realizate din cadrul proiectului iar pe de altă parte din punct de vedere al proiectelor/activităților din zona de implementare a lucrărilor. Trebuie menționat că lucrările aferente complexului hidrotehnic și energetic Cerna-MotruTismana etapa a II-a au fost aprobate prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1611/20.12.1974, astfel că în analiza impactului cumulativ asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar ne vom raporta la lucrările realizate pe suprafața ariilor începând cu anul desemnării acestora. Referitor la restul elementelor ce au putut genera impact asupra elementelor de interes conservativ la momentul realizării lucrărilor (respectiv: creșterea nivelului de zgomot, generarea de deșeuri, poluarea cu praf), s-a constatat că efectul acestora a fost, cel mai probabil, doar pe perioada de realizare a lucrărilor, astfel că la momentul actual nu au fost observate fenomene de uscare a arboretelor (generate de emisiile de praf) și totodată au fost observate mai multe specii de interes comunitar în zona amplasamentului, astfel că se poate afirma că impactul lucrărilor a fost unul punctual și de scurtă durată. Mai mult decât atât evaluarea implicațiilor planului sau proiectului, per se sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, având în vedere obiectivele de conservare ale sitului a fost realizată și în subcap. 13. caracteristicile PP existente, propuse sau aprobate, ce pot genera impact cumulativ cu PP care este în procedură de evaluare și care poate afecta ANPIC; subcap. a.3) Alte PP-uri cu care PP analizat poate genera impact cumulat și Tabelul nr. 31 Identificarea și cuantificarea impacturilor.
--	--	--	--	---

10	Cătălina Rădulescu Asociația Ecolegal	4	De asemenea, nu a fost tratat fenomenul de eutrofizare. Ce înseamnă eutrofizare? Că atunci când în aceste ape se adună foarte multe substanțe nutritive, se produce fenomenul, dispare oxigenul din apă și nu mai există viață. În acest moment fenomenul de eutrofizare este accentuat de lucrările de construire a hidrocentralei și de lucrările de betonare a malurilor. Nu am văzut măsuri care să reducă acest impact și nu am văzut analiza situației actuale a corpului de apă. Se spune aici că e bună dar în realitate, așa cum am văzut și eu situația se degradează în fiecare an. Acești nutrienți, această mătase verde și resturile de pești morți s.a.m.d accentuează emisiile de metan. Emisiile de metan din baraje și din râuri regularizate cu maluri betonate sunt foarte mari. Nu există nicăieri o măsurătoare în acest sens, de altfel România nici nu are o strategie în acest sens deși ar fi obligată să aibă în conformitate cu măsurile europene. Și acest lucru ar trebui analizat și găsite soluții pentru acest impact.	În cadrul studiului SEICA conform cerințelor legislative a fost analizat și elementul care vizează condițiile nutrienților din apă. Pentru sectorul curgător al râului Tismana lucrările propuse prin proiect nu presupun modificări semnificative ale regimului de curgere în sensul reducerii debitului sau deversări de ape cu concentrații mari de nutrienți. Pentru corpul de apă Bistrița cu precădere o parte din actualul sector din amonte de acumularea Vâja va avea o modificare a regimului de curgere și implicit o modificare a regimului nutrienților. Având în vedere arealul redus de manifestare în raport cu corpul de apă dar și faptul că proiectul prevede asigurarea debitului ecologic în aval nu sunt preconizate efecte semnificativ asupra corpului de apă din punct de vedere a concentrației de nutrienți. Cu alte cuvinte, după cum s-a discutat și mai sus, proiectul nu presupune creșterea cantităților de nutrienți și deversarea acestora în cursurile de apă. În mod normal, nutrienții provin din activități agricole și evacuările/ scurgerile de la nivelul foselor septice, sursele fiind amplasate doar în zonele din aval.
11	Cătălina Rădulescu Asociația Ecolegal	4	Se solicită publicarea răspunsului Comisiei Europene cu privire la exceptarea proiectului.	Correspondența cu serviciile de specialitate ale Comisiei Europene are caracter confidențial, fiind necesare solicitarea și obținerea acordului DG Mediu pentru publicarea punctului de vedere transmis. Menționăm că în urma verificării motivelor care stau la baza deciziei de exceptare parțială de la aplicarea prevederilor Legii nr. 292/2018 pentru proiectul analizat, DG Mediu nu a identificat elemente de neconformitate, concluzie comunicată României -MMAP în luna aprilie a anului 2023.

12	Viviana Stoica viviana.stoica@bankwatch.org Coordonator Campanie Hidrocentrale/B ankwatch România, CEE Bankwatch Network	5	Domnul primar a afirmat la începutul dezbaterii că acest proiect va oferi peste 200 locuri de muncă. M-am uitat chiar și acum dar și înainte pe studii și acolo apare că la lucrări, la barajul Vâja vor fi 64 de locuri de muncă în total, dintre care 15 muncitori necalificați și restul muncitori calificați. Și așa vrea să întreb aici: În comuna Peștișani de unde o să scoatem muncitori calificați? Avem cursuri în această comună de: artificier, fierar betonist, etc? De asemenea pentru regularizarea râului Tismana vor fi 29 lucrători din care 10 muncitori necalificați. Se pare că aici domnul primar a menționat și că se vor întoarce muncitori din străinătate să muncească aici.	Aspectele legate de personal vor fi în sarcina executantului.
13	Nicolae IVĂNIȘ Asociația Pas cu Pas	6	A exprimat opinii pro implementării proiectului. Nu a avut neclarități cu privire la proiect.	Nu necesită răspuns.
14	Dragoș POPESCU	7	Am și eu un comentariu: Dezbaterea aceasta publică este și în fața autorității de reglementare, în speță Ministerul Mediului, astăzi... cetățeanul care a ridicat problema debitului a ridicat-o în fața organului de reglementare. Cred că la această întrebare beneficiarul nu poate să răspundă.	Aspectele ce țin de debite sunt reglementate de Administrația Națională "Apele Române", pe baza unor studii de specialitate, conform prevederilor legale în vigoare. Punctul de vedere al acestei instituții cu privire la debitele rezultate din analiza efectuată în cadrul SEICA va fi prezentat în cadrul reuniunii Comisiei de Analiză Tehnică, comisie care se va întruni pentru a analiza calitatea studiilor supuse dezbaterii publice și implicit a observațiilor/comentariilor publicului și modul de soluționare, consemnate în prezentul formular.
15	Tivig Silvestru Locuitor din comuna Peștișani	8	Să zicem că autoritatea care va reglementa debitul de servitute, va mări acest debit de servitute, din punct de vedere tehnic dacă în baraj este montată o conductă de servitute de 219 cm... mm, pardon, cum credeți că tehnic ar putea fi crescut debitul de servitute?	Constructiv, barajul este prevăzut cu o instalație de vane prin care se reglează debitul de servitute.
16	Viviana Stoica Coordonator Campanie	9	În legătură cu debitul de servitute o să vă spun că debitul de servitute nu este de servitute ci debit ecologic și există o Hotărâre de Guvern în funcție de care trebuia calculat. În cazul	<i>„Scopul debitului ecologic, spre deosebire de reglementarea din România cunoscută sub numele de debit de servitute, este să asigure apa necesară pentru populație și pentru toate</i>

	Hidrocentrale/B ankwatch România,		acestui proiect eu nu am văzut calculul din hotărârea aia, eu am văzut că s-a preluat din autorizația din 1974 dar o să verificăm dacă e calculat debit ecologic conform normelor europene. Pentru că acest debit care a fost și până acum nu este suficient și pentru populație. Scopul debitului ecologic, spre deosebire de reglementarea din România cunoscută sub numele de debit de servitute, este să asigure apa necesară pentru populație și pentru toate habitatele riverane.	<i>habitatele riverane</i>". Se face o confuzie majoră între debitul ecologic și debitul de servitute. Debitul de servitute este egal cu debitul ecologic la care se adaugă debitul folosințelor din aval de secțiunea barată. În context, cele două noțiuni sunt diferite. Debitele ecologice au fost calculate de către INHGA, în conformitate cu metodologia aprobată prin HG nr. 148/2020. Debitele ecologice calculate pentru fiecare dintre cele 3 regimuri de curgere, aval de secțiunea barată – baraj Vâja sunt următoarele: -pentru ape mici - 0,474 m³/s, -pentru ape medii - 0,866 m³/s -pentru ape mari - 1,35 m³/s. Trebuie să facem precizarea că localitatea se află aval de barajul Clocotiș, iar lucrările care se execută la barajul Vâja aflat la cca. 10 km în amonte nu au cum să influențeze „<i>apa necesară populației</i>” din localitate. Hidrocentralele nu consumă apă ci o folosesc în turbine și o restituie în integralitate în cursul de apă după uzinare. Centrala Clocotiș uzinează apa preluată din acumularea Vâja și o restituie în Bistrița în amonte de barajul Clocotiș. Astfel, debitul ecologic la care fac referire locuitorii din comuna Peștișani este cel care trebuie asigurat pe râul Bistrița în aval de lacul de acumulare Clocotiș la care nu se execută nicio intervenție prin prezentul proiect.
--	--	--	--	--